

פרק י

פקודות

מס' 47 לש' 1929

מס' 21 לש' 1930

מס' 10 לש' 1933

מס' 30 לש' 1934

פרק י

שטרי חליפין.

התוכן.

1. השם הקצר.

חלק א. — הקדמה

2. פירוש.

חלק ב. — שטרי חליפין.

כלורכ וספירוש.

3. הגדרת שטר חליפין.
4. מה הדין כשצדדים שונים לשטר הם אותו האיש.
5. השטר יהא ערוך לאיש שעליו משוך השטר.
6. דרושה ודאות בנידון מקבל הפרעון.
7. איזה שטרות מותרים בהעברה.
8. הסכום העומד לפרעון.
9. שטר שז"פ בכל עת שידרשוהו.
10. שטר שזמ"פ בעתיד.
11. השמטת התאריך בשטר שזמ"פ אחרי תאריכו או בקבלת שטר לאחר ראייה.
12. מניחין שהתאריך הרשום הוא התאריך הנכון.
13. כיצד מחשבין את מועד הפרעון.
14. שעת צורך.
15. תנאים מיוחדים ע"י המושך או ע"י המסב המגבילים את האחריות.
16. הגדרת קבלה והדרישות התלויות בה.
17. מועד לקבלה.

18. קבלה כללית וקבלה על תנאי.
19. תעודות בלתי שלמות או חתימות על שטר תורף (פֶּלְנֶק).
20. מסירה לשם השלמת ההתקשרות.

כּוֹשֵׁר הַלְדָּדִים וּפְטוּי כַּחַס.

21. כּוֹשֵׁר הַצַּדְדִּים.
22. חתימה הכרחית לשם קבלת התחייבות.
23. חתימה מזויפת או חתימה שלא ברשות.
24. חתימות מורשים.
25. אנשים החותמים כשליחים או כבאי כח.

תְּמוּרַת שֵׁטֵר.

26. הגדרת תמורה בעלת ערך.
27. שטר טובה וצד מיטיב.
28. מחזיק בדרך הרגילה.
29. הנחה של ערך ושל תום לב.

הַעֲבֵרַת שֵׁטְרוֹת.

30. הגדרת העברת שטר.
31. מהן הדרישות לחתימת הסבה בת תוקף.
32. חתימת הסבה על תנאי.
33. חתימת הסבה סתם.
34. חתימת הסבה מגבילה.
35. כמה זמן יכולים להעביר שטר מיד ליד.
36. העברת שטר לצד שכבר התחייב בו.
37. זכויות המחזיק.

חֻבּוֹתָיו הַכִּלְלוּיֹת שֶׁל הַמַּחְזִיק.

38. אימתי נחוצה הגשה לשם קבלה.
39. מועד הגשת שטר שפרעונו לאחר ראייה.
40. תקנות בדבר הגשה לקבלה וצידוק על אי הגשה.
41. אי קבלה.
42. אי-כבוד ע"י אי קבלה ותוצאותיו.
43. החובות בנידון קבלה על תנאי.
44. הגשה לפרעון.
45. צידוק על איחור או על אי הגשת שטר לגוביינא.

46. אי-כיבוד ע"י סירוב לשלם.
 47. הודעה בדבר אי כיבוד ותוצאות אי מסירת הודעה.
 48. הוראות בדבר מסירת הודעה על אי-כיבוד.
 49. צידוקים על אחור במסירת הודעת אי-כיבוד.
 50. הוראות בענין פרוטסט.
 51. חובות המחזיק כלפי המקבל או כלפי מי שהשטר משוך עליו.
 52. תביעת התמורה.

כתחייבות כלדדים.

53. כספים שברשות המשוך.
 54. התחייבות המקבל.
 55. התחייבות המשוך והמסב.
 56. זר החתום על השטר דינו כדין מסב.
 57. אָאָלִי.
 58. מדת הפצויים החלה על צדדים לשטר שלא כובד.
 59. מעביר במסירה.

סלוקים.

60. פרעון בדרך הרגילה.
 61. מקבל שנעשה למחזיק בשטר בזמן הפרעון.
 62. ותור מפורש.
 63. בטול.
 64. שנוי שטר חליפין.

קבלה ופרעון משום כבוד.

65. קבלת שטר אחרי הפרוטסט משום כבוד.
 66. התחייבות המקבל משום כבוד.
 67. הגשה לפרעון למקבל משום-כבוד או בשעת הצורך.
 68. פרעון-משום כבוד אחרי הפרוטסט.

מסמכים אבודים.

69. זכות המחזיק לדופליקט של שטר אבוד.
 70. משפט על שטר אבוד.

שטר צהעתקות שונות.

71. תקנות בנוגע להעתקות של שטרות.

סתירות בין חוקים.

72. הוראות במקום שיש סתירה בין חוקים.

חלק ג. — שיקים המשורכים על בנקאי.

73. הגדרת שיקים.

74. הגשת שיק לפרעון.

75. בטול סמכותו של בנקאי.

שיקים משורטטים.

76. הגדרת שרטטים סתמיים ומיוחדים.

77. שרטוט ע"י המושך או שרטוט אחרי הוצאת השיק.

78. השרטוט הוא חלק חשוב מן השיק.

79. חובותיו של בנקאי כשהשיק הוא משורטט.

80. הגנה על הבנקאי ועל המושך כשהשיק משורטט.

81. פעולת השרטוט בהוספת "אינו ניתן להעברה" על המחזיק.

82. הגנה על בנקאי גובה.

83. הסעיפים מ-76 ועד 82 יחולו על המחאות בנקים.

חלק ד. — שטרי חוב

84. הגדרת שטר חוב.

85. נחוצה מסירה.

86. שטרי-חוב באחריות משותפת ובאחריות נפרדת.

87. שטרי-חוב העומד לפרעון עם דרישתו.

88. הגשת שטר חוב לפרעון מחייב את חותמו.

89. אחריות חותם השטר.

90. חלק ב' מן הפקודה יחול על שטרי חוב.

חלק ה. — נרספות

91. תום לב.

92. חתימה.

93. חישוב הזמן.

94. די אם נעשה כל הדרוש להגשת השטר לפרוטסט במועד הקבוע.

95. שטרי דיבידנדים נתונים אף הם לשרטוט.

96. הגבלה בהגשת משפטים.

פרק י

פקודות

מס' 47 לש' 1929

מס' 21 לש' 1930

מס' 10 לש' 1933

מס' 30 לש' 1934

השם הקצר.

פקודה הקובעת את החוק בנידון שטרי חליפין ושיקים.

[30 נולמברי 1929]

1. פקודה זו תקרא פקודת שטרי החליפין.

חלק א—הקדמה.

2. (1) בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם צנין פירוש הכתוב יחייב פירוש אחר —

-קבלה' פירושה קבלה שהושלמה ע"י מסירה או הודעה;

-תביעה' כוללת תביעה-שכנגד וניכוי חוב-שכנגד (set-off);

-בנקאיי' כולל קבוצת אנשים העוסקים בעסקי בנק בין שנתאגדו כחוק ובין שלא נתאגדו;

-פושט רגל' כולל כל איש שרכושו נמסר לידי נאמן או לידי ממונה עפ"י החק הנוהג לגבי פשיטת רגל באותה שעה;

-מוכ"ז' פירושו האיש אשר בידו שטר חליפין או שטר חוב שפרעונם למוכ"ז ;

-שטר' פירושו שטר חליפין וכולל גם שיק ;

-מסירה' פירושה העברת החזקה מאדם לחברו בפועל או במשמע ;

-מחזיק' פירושו מקבל התשלום (payee) או מי שלפקודתו הועבר שטר או שטר חוב והמחזיקם ברשותו או המוכ"ז של השטר או השטר חוב ;

-חתימת הסבה' פירושה חתימת הסבה שהשלמה במסירה ;

-הוצאה' פירושה המסירה הראשונה של שטר או שטר חוב השלמים בצורתם ליד איש המקבלם כמחזיק ;

-שטר חוב' פירושו שטר חוב ;

-ערך' פירושו תמורה בעלת ערך.

(2) פקודה זו תתפרש לפי החק האנגלי הדין בשטרי חליפין, שיקים ושטרי חוב, פרט לכל כמה שפירוש כזה לא יתאים להוראות פקודה זו.

הוראה כללית לפרוש הפקודה

חלק ב.—שטרי חליפין.

כלורכ וכפירוש.

3. (1) שטר חליפין הוא צווי בכתב, ללא תנאי, ערוך בידי אדם אל חברו, חתום ע"י נותנו, שבו נדרש האיש שאליו ערוך השטר לשלם לאדם ששמו נקוב בשטר או לפקודתו או לידי מוכ"ז, סכום כסף ידוע בכל עת שידרשהו או בזמן עתיד קבוע, או הניתן להקבע.

הגדרת שטר חליפין

(2) תעודה שאינה ממלאה אחרי התנאים הללו או המצווה לעשות פעולה נוספת על פעולת סלוק הכסף אינה שטר חליפין.

(3) צווי לפרוע מתוך קרן מיוחדת אינו צווי ללא תנאי בגדר סעיף זה; אכן צווי סתמי לפרוע, בצרוף (א) הוראה בדבר קרן מיוחדת שממנה יוכל האיש שעליו נמשך השטר לקבל חזרה את הכסף ששלם או בדבר חשבון מיוחד שלחובתו יזקף הסכום או (ב) הזכרת הפעולה שכתוצאה ממנה נערך השטר, הרי זה צווי ללא תנאי.

קרן מיוחדת

(4) אין השטר נפגם מפאת —

תאריך, מקום וערך

(א) שאין תאריך רשום בו;

(ב) שאינו נוקב את הערך שניתן תמורתו או שאינו מציינ שניתן איזה ערך שהוא תמורתו;

(ג) שאינו מפרש את מקום המשיכה או את מקום הפרעון;

ולעולם בתנאי שכל מקום שהשטר אינו מכיל הוראה מפורשת בדבר מקום הפרעון יחשב המקום שצויין כמקום עסקיו או מקום מושבו של האיש שעליו משוך השטר למקום הפרעון.

4. (1) יש למשוך שטר על מנת שיפרעוהו למושך או לפקודת המושך; וכן אפשר למשכו על מנת שיפרעוהו לאיש שעליו משוך השטר או לפקודתו.

מה הדין כשצדדים שונים בשטר הם אותו האיש.

(2) מקום שמושך השטר והאיש שעליו משוך השטר הם אותו האיש, או מקום שהאיש שעליו משוך השטר נושא שם בדוי או מחוסר הוא כושר חוקי

מקום שהמושך והאיש שעליו משוך השטר הם אותו האיש או אותה הפירמה

להכנס בהתחייבות. הרי הברירה ביד המחזיק לנהוג בשטר כבשטר חליפין או כבשטר חוב.

5. (1) שטר צריך לקרוא בשם האיש שעליו הוא משוך או לציין בבירור באופן אחר.

כתובת האיש שעליו משוך השטר

(2) מותר לערוך שטר לשני אנשים או ליותר משנים בין שהם שותפים ובין שאינם שותפים, ואולם צווי הערוך לאחד מהשנים באופן אלטרנטיבי או לשני אנשים או ליותר משנים בזה אחר זה, אינו שטר חליפין.

שטר משוך על אנשים אחדים

6. (1) שטר שאינו ערוך לפרעון למוכ"ז צריך לפרש בו את שם מקבל הפרעון או לציין אותו בברור באופן אחר.

דרושה בהירות בנידון מקבל הפרעון

(2) אפשר לערוך שטר על מנת שיפרעוהו לשני מקבלי פרעון יחד או באופן אלטרנטיבי לאחד מתוך שנים, או לאחד או לאחדים מתוך מקבלי פרעון שונים; כמו כן אפשר לערוך שטר על מנת שיפרע לנושא משרה ידועה באותה שעה.

מקבל פרעון אלטרנטיבי או בעל משרה

(3) כשמקבל הפרעון מכונה בשם בדוי או כשהוא איש שאינו קיים אפשר לנהוג בשטר כאלו עומד הוא לפרעון למוכ"ז.

מקבל פרעון ששמו בדוי

7. (1) שטר המכיל דברים האוסרים את העברתו או המורים על כוונה שהשטר לא יהא ניתן להעברה, יש לו ערך חוקי כלפי הצדדים המשתתפים בו בינם לבין עצמם, אבל אין הוא ניתן להעברה.

אילו שטרות ניתנים להעברה

(2) שטר הניתן להעברה אפשר לפרעו לפקודה או למוכ"ז.

(3) שטר יעמוד לפרעון למוכ"ז אם יאמר בו בפירוש כי עליו להפרע למוכ"ז או כשחתימת ההסכה היחידה או האחרונה היא חתימה סתם (in blank).

(4) שטר עומד לפרעון לפקודה לכשנאמר בו בפירוש כי עליו להפרע לפקודה או כשנאמר בו שעליו להפרע לאדם ידוע ואין בו כל דברים הבאים לאסור את העברתו או דברים המורים על כוונה שהוא לא יהא ניתן להעברה.

לפקודה

(5) שטר שנאמר בו בגופו או בחתימת ההסכה כי פרעונו לפקודת אדם מסויים, ולא לאותו האדם או לפקודתו, יפרע בכל זאת לאותו אדם עצמו או לפקודתו ככל אשר יבחר.

8. (1) הסכום הנפרע עפ"י שטר הוא סכום קבוע בגדר פקודה זו אף אם פרעונו נדרש –

הסנו העומד לפרעון

(א) בצרוף רבית;

(ב) בשעורים קבועים;

(ג) בשעורים קבועים בתנאי שאם לא יסולק אחד מן השעורים יחול פרעונו של הסכום כלו;

(ד) לפי שער חליפין קבוע או לפי שער חליפין שיקבע בהתאם להוראות שבשטר.

(2) כשסכום הפרעון רשום הן במלים והן בספרות ויש סתירה בין השנים, יהא סכום הפרעון כסכום הרשום במלים.

סתירה בין המלים
ובין הספרות

(3) כשסכום הפרעון חוזר ונשנה במלים, או כשאינו רשום במלים והוא חוזר ונשנה בספרות וישנה סתירה, הרי הסכום הקטן ביותר הוא הסכום העומד לפרעון.

(4) מקום שכתוב בשטר שיפרע בצרוף רבית, הרי אם אין בו הוראות אחרות לכך, יתחיל חשבון הרבית מתאריך השטר, ואם אין תאריך רשום בו – תתחיל הרבית מיום ההוצאה של השטר.

חשבון הרבית

9. (1) שטר נפרע עם דרישתו, אם –

שטר שזמ"פ בכל עת
שידרשוהו

(א) פורש בו בשטר שפרעונו יחול בכל עת שידרשו את הפרעון, או בכל עת שיראוהו או בכל עת שיגישוהו לפרעון; או

(ב) לא נקבע בו זמן פרעון.

(2) שטר שנעשתה בו קבלה או שחתמו עליו חתימת-הסבה לאחר שעבר זמנו, יחשב לגבי המקבל שקבלו או לגבי כל מסב שחתם עליו כאמור כשטר שפרעונו חל בכל עת שידרשוהו.

10. שטר יחשב כעומד לפרעון בזמן עתיד הניתן להקבע בגדר פקודה זו, אם יאמר בו שיש לפרעו –

שטר שזמ"פ בעתיד

(א) כעבור זמן קבוע מהתאריך הרשום בו או מהיום שיראוהו;

(ב) בשעה שיארע מאורע ידוע שאי אפשר לו שלא יארע או כעבור זמן קבוע לאחר המאורע גם אם מועד המאורע אינו מסויים.

תעודה המתנה את הפרעון לכשיארע דבר שאינו מחויב המציאות. אינה שטר, והעובדה שאירע הדבר אינה מתקנת את הפגם.

11. שטר הקובע את זמן הפרעון כעבור זמן ידוע אחרי תאריכו ואין בו תאריך, או כשקבלת שטר העומד לפרעון כעבור זמן קבוע לאחר ראייה איננה מסוימת בתאריך, יוכל כל מחזיק לרשום בשטר או בקבלה את התאריך הנכון של הוצאת השטר או של הקבלה, וזמן פרעונו של השטר יחול איפוא באותו התאריך:

השטמת התאריך בשטר שזמ"פ אהרי תאריכו או בקבלת שטר לאחר ראייה.

בתנאי (א) שאם רשם המחזיק בתם לב ובטעות תאריך לא נכון וכן (ב) כל מקום שנרשם בשטר תאריך לא נכון והשטר יעבור אח"כ לידי מחזיק בדרך הרגילה, לא יבוטל השטר מחמת זאת, אלא יהא בר תקף ויעמוד לפרעון כאילו היה התאריך הרשום בו התאריך הנכון.

12. (1) שטר או קבלה או כל חתימת הסבה המסומנים בתאריך, הרי כל עוד לא הוכיחו את ההפך יחשב התאריך הרשום לתאריך הנכון של המשיכה, הקבלה או של חתימת ההסבה:

מניחין שהתאריך הרשום הוא התאריך הנכון.

ולעולם בתנאי שאם מגישים שטר במו"מ משפטי לפשיטת רגל כהוכחה לחובו של נושה מגיש בקשה, דרוש לאשר את תאריך השטר בעדות.

(2) שטר אינו בטל מסבה זו בלבד שרשום בו תאריך מוקדם או

מאוחר.

13. (1) שטר שלפי האמור בו חל זמן פרעונו ביום שאינו יום-חול רואין את זמן הפרעון כאילו הוא חל ביום החול שלאחריו.

כיצד מחשבין את מועד הפרעון.

(2) שטר שזמן פרעונו במועד קבוע אחרי תאריכו או לאחר ראייה, או לאחר שיארע מאורע מסויים, יקבע יום הפרעון כך: אין מביאים במנין את היום שממנו יתחיל המועד ומביאים במנין את יום הפרעון.

(3) שטר שזמן פרעונו הוא כעבור זמן קבוע לאחר ראייה, יחל חשבון מועדו מתאריך הקבלה, לכשיקובל השטר, ומיום הפרוטסט – לכשנעשה פרוטסט על השטר מחמת אי קבלתו או מחמת אי מסירתו.

שטרות שזמן פרעונם אחר ראייה.

חודש. (4) המונח „חודש“ כשהוא רשום בשטר, פירושו חודש חמה לפי חשבון הלוח הגריגוריאני, אלא אם כן הוגדר אחרת בשטר.

ימי ארכה. (5) אין להוסיף ימי ארכה על זמן הפרעון שנקבע בשטר.

14. המושך שטר וכל המסב אותו רשאים לרשום בו שם איש שאליו יוכל המחזיק לפנות בשעת הצורך, היינו כשלא יכובד השטר מתוך סרוב לקבלו או מתוך אי פרעון: איש כזה יכונה „התומך לעת צורך“ (Referee in case of need). הברירה ביד המחזיק לפנות אל התומך לעת צורך או לא לפנות אליו, ככל אשר ימצא לנכון.

15. (1) מושך שטר וכל המסב אותו רשאי להכניס בו תנאי מפורש — תנאים מיוחדים ע"י המושך או ע"י החותם בדבר הגבלת האחריות.

(א) השולל או המגביל את אחריותו הוא כלפי המחזיק;

(ב) המוותר ביחס לעצמו על חלק מחובותיו של המחזיק או על כולן. ויתור על חובותיו של המחזיק.

(2) כשמושך שטר רושם בו תנאי שבו הוא מותר על פרוטסט, רשאי המחזיק להשתמש בזכות התביעה שלו מבלי שיגיש את השטר לפרוטסט מפאת הסרוב לקבלו או מפאת אי פרעונו; ואם למרות התנאי הזה הוא מגיש לפרוטסט, לא יהא זכאי להטיל את ההוצאות על שום צד אחר; כשהתנאי מותנה ע"י מסב, יהא כחו של התנאי יפה בין אותו מסב והמחזיק בלבד ואם הביא המחזיק את השטר לידי פרוטסט יוכל לגבות את ההוצאות מכל אדם אחר שהתחייב בשטר.

תנאי כזה, אחד אם הותנה ע"י המושך ואחד אם הותנה ע"י המסב, לא יפטור את המחזיק מהחובה להגיש את השטר ולמסור הודעה בדבר אי-כיבודו כדרוש עפ"י פקודה זו.

לצרך סעיף-קטן זה יפורשו המבטאים, retour sans frais, retour sans protêt, sans compte de retour או כל בטוי כיוצא באלה. כתנאי המוותר על הפרוטסט.

16. (1) קבלת שטר פירושה הודעה מצדו של האיש שעליו נמשך השטר על הסכמתו לצויו של המושך. הגדרת קבלה והדרישות התלויות בה.

(2) קבלה אינה בעלת תקף אלא אם כן מלאו בה אחרי התנאים דלקמן, היינו:

(א) הקבלה צריכה להכתב בשטר ולהחתם ע"י האיש שעליו נמשך השטר; דרישות בנוגע לצורה. חתימה גרידא של האיש שעליו נמשך השטר על פני השטר בלא תוספת מלים הרי זו קבלה מספקת.

(ב) אין הקבלה יכולה לפרש שהאיש שעליו נמשך השטר ימלא את הבטחתו באמצעים אחרים שלא בדרך פרעון כסף.

17. (1) אפשר לקבל שטר – מועד הקבלה.

(א) לפני שנחתם ע"י המושך או בעוד אין השטר שלם מבחינה אחרת;

(ב) לאחר שעבר זמנו או לאחר שלא כיבדוהו ע"י סרוב לקבלו או ע"י אי פרעון.

(2) שטר שזמן פרעונו לאהר ראייה ולא כיבדוהו מתוך שסרבו לקבלו, והאיש שעליו נמשך השטר חוזר אח"כ ומקבלו, רשאי המחזיק, באין הסכם אחר בדבר, לנהג בשטר כאלו קובל מתאריך הגשתו בפעם הראשונה אל הנמשך לשם קבלה.

18. (1) קבלה אפשר לה שתהא (א) כללית או (ב) מוגבלת בתנאים. קבלה כללית וקבלה בתנאים.

(2) קבלה כללית מביעה הסכם ללא כל תנאי לפקודת המושך; קבלה בתנאים. קבלה מוגבלת בתנאים כשהיא מובעה במלים מפורשות משנה את כחו של השטר שנמשך.

ביחוד תחשב קבלה כקבלה מוגבלת בתנאים –

(א) כשהיא ניתנת על תנאי, ז. א., שהמקבל תולה את הפרעון במלוי תנאי ידוע המפורש בקבלה;

(ב) כשאינה אלא על חלק, ז. א. קבלה לשלם רק חלק מן הסכום הנקוב בשטר;

(ג) כשהקבלה היא מקומית, ז. א., קבלה לשלם במקום מיועד ומיוחד בלבד; במקום קבוע דוקא קבלה לשלם במקום מיוחד היא קבלה כללית אלא אם כן נכתב מפורש שהשטר ישולם דוקא במקום המיוחד ולא במקום אחר;

זמן.

(ד) כשהתנאי הוא בנידון לזמן ;

(ה) כשהקבלה נעשתה ע"י אחד האנשים אשר עליהם נמשך השטר או ע"י אחדים מהם ולא ע"י כלם.

אחד או אחדים מתוך נמשכים שונים.

19. (1) כשהשטר חסר איזה פרט חשוב, הרי תהא לאיש שהשטר נמצא בידו רשות-לכאורה להשלים את החסר ככל אשר ימצא לנכון.

תעודות בלתי שלמות או חתימות על שטר תורף (בלנק)

(2) כדי ששטר שהושלם כאמור יהא כחו יפה כלפי כל איש שנעשה צד לשטר לפני השלמתו, צריכים למלאו בתוך מועד מתקבל על הדעת, ובדיוק בהתאם לרשות שניתנה: השאלה אם המועד הוא מתקבל על הדעת לצורך זה היא שאלה של עובדה:

בתנאי שאם הועבר אותו שטר ליד מחזיק בדרך הרגילה לאחר השלמתו, יהא כחו של השטר יפה ביד המחזיק לכל דבר, ורשאי הוא לגבותו כאילו הושלם בתוך מועד מתקבל על הדעת, ובדיוק בהתאם לרשות שניתנה.

20. (1) כל התקשרות שבשטר בין מצד המושך, המקבל או מצד המסב אינה שלמה והיא ניתנת לביטול עד אשר תמסר התעודה לשם מתן תוקף להתקשרות:

מסירה ורושה לשם השלמת ההתקשרות.

בתנאי שאם נרשמה קבלה בשטר והאיש שנמשך עליו השטר מודיע לאיש הזכאי בשטר או למי שהוא אחר עפ"י הוראותיו — שהוא קיבלו, נעשית הקבלה שלמה ואינה ניתנת לביטול.

(2) המסירה, עד כמה שהיא נוגעת לצדדים הבאים זה אחר זה ועד כמה שהיא נוגעת לצד הרחוק בשלשלת היחסים ושאיננו מחזיק בדרך הרגילה —

(א) אינה בעלת תוקף אלא אם כן נעשתה ע"י המושך, המקבל או המסב הכל לפי הענין, או ברשותם של אותם האנשים;

ע"י מי.

(ב) יכולים להוכיח בראיות שהיא ניתנה על תנאי או לשם מטרה ידועה בלבד ולא לשם העברת הקנין בשטר.

מסירה על תנאי.

ואולם אם נמצא השטר ביד מחזיק בדרך הרגילה, יש להניח בהחלט כי נעשתה מסירה חוקית ע"י כל הצדדים הקודמים לו באופן שהם כלם אחראים בפניו.

(3) שטר שאינו נמצא יותר ביד צד שחתם עליו כמושך, כמקבל או הנחה בדבר המסירה. כמסב, מניחים שאותו צד מסרו כחוק ובלי כל תנאי אלא אם יוכח ההיפך.

כושר הלדדים ויטור־כחס.

21. (1) הכושר להתחייב כצד לשטר שווה לכושר לעשות חוזה. כושר הצדדים.

(2) שטר שנמשך או הוסב ע"י איש מחוסר כושר או כח להתחייב על פי שטר, נותנת המשיכה או חתימת־ההסבה רשות למחזיק בשטר להפרע עפ"י השטר ולגבות את החוב מכל צד אחר בשטר.

22. שום אדם אינו חייב כמושך, כמסב או כמקבל של שטר אלא אם כן חתימה הכרחית לשם חתם עליו בתורת אחד מאלה:

בתנאי –

(א) שאם חתם אדם על שטר בשם מסחרי או בשם בדוי, הריהו אחראי לשטר כאלו חתם בשמו הוא;

(ב) חתימת שם פירמה הרי זה כאלו חתם האיש החותם כך את שמות כל האנשים שחלה עליהם התחייבות כשותפים לאותה פירמה.

23. (1) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, הרי מקום שזויפה חתימה על שטר או נקבעה בו שלא ברשותו של האיש שהחתימה מתימרת להיות חתימתו, אין כל תוקף לחתימה המזויפת או לחתימה שנקבעה שלא ברשות, ואי אפשר לרכש ע"י חתימה זו שום רשות להחזיק בשטר או לתת כתב־סלוק בעדו או לגבותו מאחד הצדדים בשטר, אלא אם נמנע האיש שרוצים לגבות ממנו את השטר או שכנגדו רוצים להחזיק בשטר, להוכיח את הזיוף שבחתימה או את העדר הרשות לחתימה.

בתנאי ששום דבר הנאמר בסעיף זה לא ישלול את האפשרות לאשר חתימה שנחתמה שלא ברשות שאין בה כדי זיוף:

ובתנאי שאם פרע אדם שטר בתום לב ובדרך העסקים הרגילה אין מוטל עליו להוכיח כי חתימת־ההסבה של מקבל התשלום או כל חתימת־הסבה שבאה

לאחר מכן על השטר נעשתה ע"י האיש שהחתימה מתימרת להיות שלו או ברשותו; והאיש הפורע את השטר כאמור דינו כדין מי שפרע את השטר בדרך הרגילה אף אם היתה החתימה מזויפת או נחתמה שלא ברשות.

(2) לצורך סעיף זה, כל המחאה או פקודה שנמשכו ע"י בנק על סניף של אותו בנק והמתאימות מבחינה אחרת להגדרת המונח שטר שבסעיף 3 מפקודה זו, דינן כדין שטר.

המחאה בנקאי נחשבת לשטר.

24. חתימה בתוקף הרשאה משמשת הודעה שאין למורשה אלא רשות מוגבלת לחתימה, ואין החתימה מחייבת את המרשה אלא אם כן היתה החתימת המורשה בגדר הרשאתו ממש.

חתימות מורשים.

25. (1) מי שחתם שטר כמושך, כמסב או כמקבל, והוסיף לחתימתו מלים המורות שהוא חותם בשם מרשה או בעדו, או כבא-כח, אין הוא גופו חייב עפ"י אותו שטר; ואולם תוספת מלים אל חתימתו המתארות אותו כמורשה או כבא-כח אינה פוטרת אותו מאחריות פרטית; והוא גופו יהא חייב עפ"י השטר לכשיוכח כי פעל שלא ברשות או שעבר על היקף הרשאתו.

אנשים החותמים כסליחים או כבא-כח

(2) בשעה שיבואו להחליט אם חתימה על שטר היא של המרשה או של המורשה שבידו נכתב השטר, יבחרו בפרוש הרצוי ביותר לתקפו של השטר.

תמורת שטר.

26. (1) תמורה בעלת ערך הניתנת בעד שטר אפשר לה להתהוות ע"י—

(א) כל תמורה שדי בה לבסס עליה התקשרות פשוטה;

(ב) חוב או התחייבות קודמים: חוב כזה או התחייבות כזאת דינם כדין תמורה בעלת ערך בין שעומד השטר לפרעון בעת שידרשוהו ובין שיעמוד לפרעון בזמן ידוע בעתיד.

(2) שטר שניתן ערך תמורתו בזמן מן הזמנים הרי דין המחזיק בו כדין מחזיק תמורת ערך כלפי המקבל וכלפי כל הצדדים לשטר שנעשו צדדים קודם לאותו הזמן.

המחזיק בערך.

(3) מחזיק בשטר שיש לו זכות שעבוד בשטר הנובעת מתוך חוזה או ממשמעות החוק, דינו כדין מחזיק בתמורה כדי סכום השעבוד.

מחזיק שיש לו זכות שעבוד.

27. (1) צד מיטיב בשטר הוא מי שחותם שטר כמושך, כמקבל או כמסב שטר טובה וצד מיטיב ולא קיבל ערך תמורתו, ולשם השאלת שמו לאדם אחר.

(2) הצד המיטיב אחראי כלפי מחזיק בשטר תמורת ערך, ואין נפקא מינה אם בשעה שקבל המחזיק את השטר ידע שאין אותו צד אלא צד מיטיב או לא ידע.

28. (1) מחזיק בדרך הרגילה הוא מחזיק שנטל שטר כשהוא מושלם מחזיק בדרך הרגילה ומתוקן על פי מראהו, בתנאים הבאים, דהיינו –

(א) שנעשה מחזיק בו לפני שעבר זמנו ומבלי שידע שהשטר לא כובד קודם לכן לכשאירע כך;

(ב) שנטל את השטר בתום לב ותמורת ערך, ובשעה שהשטר הועבר אליו לא היתה לו כל ידיעה על שום פגם בזכותו של האיש שהעביר לו את השטר.

(2) ביחוד תחשב זכותו של אדם המעביר שטר כזכות פגומה בגדר פגם בזכות פקודה זו כשהשיג זה את השטר או את הקבלה ברמאות, לחץ או במוש בכח או ע"י הפחדה או בדרכים לא חוקיים אחרים או בעד תמורה לא חוקית או אם הוא מעביר אותו מתוך מעילה באמון או אם הוא מעבירו במסכות שיש בהן משום מעשה תרמית.

(3) מחזיק (בין שהוא מחזיק תמורת ערך ובין שאינו מחזיק תמורת ערך) הרוכש את זכותו לשטר ע"י מחזיק בדרך הרגילה ואשר אינו שותף לשום רמאות או מעשה אי חוקי הנוגע לשטר, יש לו כל הזכויות של אותו המחזיק בדרך הרגילה כלפי המקבל וכל הצדדים לשטר שקדמו לו.

29. (1) כל צד החתום על שטר דינו עפ"י הנחה-לכאורה כדין מי שנעשה צד לשטר תמורת ערך.

(2) כל מחזיק בשטר דינו עפ"י הנחה-לכאורה כדין מחזיק בדרך הרגילה; אבל אם הודו או הוכיחו במשפט שהקבלה, ההוצאה או ההעברה שבאה לאחריה נעשו ברמאות, לחץ, שמוש בכח, או הפחדה, או בדרך אי-חוקי, עוברת חובת הראיה על התובע, אלא אם כן הוכיח המחזיק כי לאחר הרמאות או המעשה אי החוקי שטענו על עשייתם, ניתנה בתום לב תמורה בעד השטר,

כעצרת שטרות.

הגדרת העברת-שטר 30. (1) שטר הוא מועבר אם היתה העברה מאדם לחברו באופן שהאדם שאליו הועבר השטר נעשה מחזיק בשטר.

שטר למוכז 2) שטר העומד לפרעון למוכז, העברתו במסירה.

שטר לפקודה 3) שטר העומד לפרעון לפקודה, העברתו בחתימת-ההסבה של המחזיק שהושלמה במסירה.

העברת שטר לפקודה מבלי חתימת הסבה 4) כשמחזיק בשטר העומד לפרעון לפקודתו הוא, מעבירו תמורת ערך בלא חתימת-הסבה, הרי תקנה ההעברה לאדם שאליו הועבר השטר אותה הזכות שהיתה לו למעביר בשטר, והאיש שאליו הועבר השטר יוכל מלבד זאת לדרוש את חתימת-ההסבה של המעביר.

חתימה ע"י ב"כ 5) כשאדם חייב לחתום על שטר כבא-כח, רשאי הוא לחתום במלים שיהא בהן כדי להסיר מעליו אחריות אישית.

מחן הדרישות לחתימת-הסבה בת-תוקף 31. כדי שחתימת הסבה על גבי שטר תפעל כהעברה צריכה היא למלא אחרי ההוראות הבאות, היינו —

(1) החתימה צריכה להכתב על השטר גופו ולהחתם ע"י המסב: די בחתימה גרידא של המסב על השטר ואין צורך במלים נוספות.

ניר נוסף או "העתקה" 2) חתימה כתובה על גבי ניר נוסף המחובר לשטר או על גבי "העתקה" של שטר שהוצא או שהועבר במדינה שמכירים בה ב"העתקות" רואין אותה כאילו נחתמה על השטר גופו.

חתימת-הסבה חלקית 2) היא צריכה להיות חתימת-הסבה של כל השטר: חתימת-הסבה חלקית, ז. א. חתימת-הסבה שאין כוונתה להעביר לאדם שאליו מועבר השטר אלא חלק מן הסכום העומד לפרעון, או המתכוונת להעביר את השטר לשני מוסבים או יותר, לכל אחד ואחד מהם בפני עצמו, אין כחה יפה להעביר את השטר.

מקבלי-פרעון או מוסבים 3) כששטר עומד לפרעון לפקודת שני מקבלי פרעון או יותר או לפקודת שני מוסבים או יותר שאינם שותפים, חייבים כלם לחתום

חתימת-הסבה, חוץ אם החותם האחד יש לו הרשות לחתום בשם האחרים.

(4) שטר העומד לפרעון לפקודה שתואר בו שלא כשורה מקבל הפרעון או המוסב, או אם טעו בכתיב של שמם, רשאים אלה לחתום על השטר בשמות שהם מתוארים בהם ואם ימצאו לנכון יוכלו להוסיף את חתימתם הנכונה.

תאור בלתי נכון של מקבל-הפרעון או המוסב

(5) שטר שיש בו שתי חתימות-הסבה או יותר, הרי עד שלא יוכיחו את ההפך תחשב כל חתימת-הסבה כנחתמת באותו סדר שבו היא מופיעה על גבי השטר.

סדר החתימות

(6) חתימת-הסבה אפשר לה שתהא סתמית או מיוחדת: כמו כן אפשר לה שתכיל תנאים מגבילים.

סוגים שונים של חתימות-הסבה

32. שטר שהוסב על תנאי, רשאי הפורע שלא להשגיח בתנאי, והפרעון חתימת-הסבה על תנאי למוסב הוא בר תוקף, בין שנתקיים התנאי ובין שלא נתקיים.

33. (1) חתימת-הסבה סתמית אינה מפרשת את שם המוסב ושטר חתימה סתם שנחתם כך עומד לפרעון לכל מוכ"ז.

(2) חתימת-הסבה מיוחדת מפרשת את שם האיש אשר אליו או חתימת-הסבה מיוחדת לפקודתו יעמד השטר לפרעון.

(3) הוראות פקודה זו בדבר מקבל הפרעון נוהגות בשנויים הנחוצים לגבי המוסב עפ"י חתימת-הסבה מיוחדת.

הוראות בדבר מקבל-הפרעון תחולנה לגבי המוסב

(4) שטר שנחתם בחתימת הסבה סתמית יוכל המחזיק בו להפוך את חתימת-ההסבה הסתמית לחתימת-הסבה מיוחדת מתוך שיכתוב מעל לחתימת המסב הוראה לשלם את השטר לעצמו או לפקודתו הוא או לאדם אחר או לפקודתו.

הפיכת חתימת-הסבה סתמית לחתימת-הסבה מיוחדת

34. (1) חתימת-הסבה מגבילה היא חתימת-הסבה האוסרת לעתיד את העברת השטר מיד ליד, או המודיעה שהיא לא באה אלא להרשות לעשות בשטר בהתאם להוראות שבו ולא להעביר את הקנין בשטר, כגון, אם שטר נחתם בזה

חתימת-הסבה מגבילה

הלשון: "שלם ל-א' דוקא", או "שלם ל-א' על חשבון ב'" או "שלם ל-א' או לפקודתו לגובינא".

(2) חתימת-הסבה מגבילה נותנת למוסב את הזכות לגבות את השטר ולתבוע לדין כל צד שהמסב שלו יכול היה לתבעו, אבל אין היא נותנת לו כח להעביר את זכויותיו כמוסב, אלא אם מרשה לו חתימת-ההסבה בפירוש לעשות כדבר הזה.

(3) כשחתימת-הסבה מגבילה מרשה העברה נוספת יקבלו כל המוסבים הבאים את השטר יחד עם כל הזכויות וההתחייבויות שהיו למוסב הראשון עפ"י חתימת-ההסבה המגבילה.

35. (1) שטר שהוא בר העברה במקורו מוסיף להיות בר העברה עד אשר (א) נחתם בחתימת-הסבה מגבילה או (ב) עד אשר סולק ע"י פרעון או בדרך אחרת.

עד מתי יכולים להעביר שטר מיד ליד

(2) שטר שעבר זמנו אינו ניתן להעברה אלא על מנת שיחולו עליו כל פגמיה-הקנין שהיו בו בזמן שהגיע זמן פרעונו, ומאותה שעה ואילך לא יוכל שום איש הלוקחו לרכוש או למסור זכות קנין טובה מזו שהיתה לאדם שממנו לקח את השטר.

העברת שטר שעבר זמנו

(3) שטר שזמן פרעונו בעת שידרשוהו דינו כדין שטר שעבר זמנו בגדר סעיף זה ולצורך אותו סעיף, בשעה שמראהו מוכיח שהוא עבר מיד ליד במשך זמן ארוך מדי: ואשר לשאלה מהו זמן ארוך מדי לצורך זה, הרי זוהי שאלה שבעובדה.

מתי יעבר זמנו של שטר שזמ"פ בעת שירשוהו

(4) כל העברה קימת לגבה הנחה-לכאורה שהיא נעשתה קודם לזמן פרעונו של השטר, הוץ אם היתה חתימת העברה נושאת תאריך מאוחר מזמן פרעונו של השטר.

הנחה בדבר תאריך ההעברה

(5) שטר שלא כובד ולא עבר עדיין זמן פרעונו, הרי כל הנוטל אותו, והוא יודע שלא כובד, נוטל את השטר על כל מומיו שהיו בו בזמן שלא כובד, אבל שום דבר האמור בסעיף-קטן זה לא יפגע בזכויות מהזיק בדרך הרגילה.

כשיודעים ששטר לא כובד

36. שטר שהועבר שנית למושך או למסב קודם או למקבל, יכולים אותם צדדים, בהתחשב עם הוראות פקודה זו, לחזור ולהוציא ולהוסיף להעביר את השטר, אולם אינם זכאים להפרע עפ"י השטר מכל צד בשלשלת היחסים שכלפיו חלה עליהם התחייבות קודמת.

העברת שטר לצד שכבר התחייב בו

זכויות המחזיק

37. זכויותיו וסמכויותיו של מחזיק בשטר הם אלה: —

(א) יכול הוא לתבוע את המגיע על פי השטר בשמו הוא;

(ב) כשהוא מחזיק בדרך הרגילה, הרי מחזיק הוא בשטר נקי מכל פגם שבזכות הקנין של צדדים קודמים לו, וכן גם מכל טענות הגנה אישיות גרידא שהיו לצדדים הקודמים בינם לבין עצמם, ויכול הוא לתבוע תשלום מאת כל הצדדים החייבים על פי השטר;

(ג) אם היה פגם בזכות קנינו, הרי (I) אם הוא מעביר את השטר למחזיק בדרך הרגילה, מקבל אותו מחזיק זכות קנין טובה ושלמה בשטר, ואם (II) גובה הוא את השטר, הרי האיש הפורע לו בדרך הרגילה מקבל פטור חוקי מהשטר.

חובותיו הכלליות של המחזיק.

אימתי נחוצה
הגשה לשם קבלה

38. (1) שטר שפרעונו לאחר ראייה טעון הגשה לשם קבלה בכדי לקבוע

את זממה"פ של השטר.

(2) שטר שנמצא מותנה בו בפרוש שצריך להגישו לשם קבלה חייבים להגישו לקבלה בטרם יוכלו להגישו לפרעון.

(3) בשום מקרה אחר אין צורך להגיש שטר לקבלה בכדי לחייב את אחד הצדדים לשטר.

מועד הגשת שטר
שפרעונו לאחר ראייה

39. (1) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, שטר שפרעונו לאחר ראייה

והעבירוהו, חייב המחזיק להגישו לקבלה או להעבירו בתוך זמן מתקבל על הדעת:

ולעולם בתנאי ששטר שפרעונו לאחר ראייה, חייבים להגישו לקבלה תוך ששה חדשים מן התאריך שלו או בתוך זמן קצר יותר כפי שהותנה ע"י המושך או ע"י מסב או בתוך זמן ארוך יותר שלא יעלה על שנים עשר חודש כפי שיתנה המושך.

(2) אם לא עשה כן, נפטרים המושכים וכל המסיבים שקדמו

למחזיק הזה.

(3) כשבאים לקבוע מהו זמן מתקבל על הדעת בגדר סעיף זה, יש להתחשב עם טיב השטר, עם מנהגי המסחר בנוגע לשטרות הדומים לשטר הנידון ועם העובדות של המקרה הנידון.

40. (1) שטר שהגישו אותו בהתאם לתקנות הבאות יחשב כאילו הוגש כחק לשם קבלה:—

תקנות בדבר הגשה לקבלה וצידוק על אי הגשה

(א) ההגשה צריכה להעשות ע"י המחזיק או בשמו אל האיש שעליו משוך השטר או אל האיש המורשה לקבל או לסרב ולא לקבל בשמו, בשעה רגילה ביום חול ולפני עבור זמן פרעונו של השטר ;

(ב) שטר שנערך אל שני אנשים או יותר אשר אינם שותפים, חייבים להגיש את השטר לכל אחד מהם, חוץ אם האחד מורשה לקבל בעד כולם, ואז רשאים להגישו אליו לבדו ;

שני אנשים או יותר שעליהם משוך השטר

(ג) מת האיש שעליו נמשך השטר, יכולים להגישו לממלא מקום אישיותו ;

כשהאיש שעליו נמשך השטר מת

(ד) אם האיש שנמשך עליו השטר פשט את הרגל, יכולים להגישו לו או לממונה על בכסיו ;

כשהאיש שעליו נמשך השטר פשט את הרגל

(ה) מקום שמותר הדבר עפ"י הסכם או עפ"י מנהג, מסירה על ידי הדואר דיה.

דואר

(2) יש לפטור מהגשה בהתאם לתקנות הבאות, ואפשר לראות את השטר כאילו לא כובד ע"י אי קבלה:—

צידוק על אי הגשה לשם קבלה

(א) כשהאיש שעליו נמשך השטר מת או פשט את הרגל או אם הוא בדוי או אין לו ההכשרה להתחייב בשטר ;

(ב) אם לאחר השתדלות רגילה אי אפשר להוציא לפועל הגשה כזאת ;

(ג) אם סרבו לקבלה מאיזו סבה אחרת הגם שלא היתה ההגשה כתקונה.

(3) העובדה כי המחזיק יש לו טעם להאמין שהשטר לא יכובד לאחר שיגישוהו אינה פוטרת אותו מהגשה.

41. שטר שהוגש כהלכה לשם קבלה ולא קבלוהו תוך עשרים וארבע אי קבלה שעה, חייב האיש המגיש אותו לנהוג בו כבשטר שלא כובד ע"י אי קבלה ולהגישו לפרוטסט לפי הוראות פקודה זו: אם לא עשה כן, יפסיד המחזיק את זכותו לתבוע מאת המושך והמסיבים.

אי כיבוד ע"י אי קבלה ותוצאותיו

42. (1) שטר שלא כובד ע"י אי קבלה הוא שטר —

(א) שהוגש כהלכה לשם קבלה, וסרבו את הקבלה הדרושה לפי הוראות פקודה זו או שאי אפשר להשיגה; או

(ב) כשישנו צידוק על העדר הגשה לקבלה, והשטר לא קובל.

(2) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, כשאין מכבדים שטר ע"י אי קבלה, יש לו למחזיק זכות תביעה מיד נגד המושך והמסיבים, ואין צורך בהגשת השטר לפרעון.

החובות בנידון קבלה על תנאי

43. (1) מחזיק של שטר רשאי לסרב ולא לקבל קבלה על תנאי, ואם אינו משיג קבלה ללא תנאי רשאי הוא לנהוג בשטר כאילו לא כובד ע"י אי קבלה.

(2) מי שנטל קבלה על תנאי, והמושך או המסב לא הרשו למחזיק ליטול קבלה על תנאי לא בפירוש ולא מכללא, או אם לא הסכימו לאחר מעשה לכך, נפטר המושך או המסב מאחריותו עפ"י השטר.

הוראות סעיף-קטן זה אינן חלות על קבלה חלקית שניתנה עליה הודעה כראוי: שטר שקובל בחלקו צריכים להגישו לפרוטסט על העודף.

(3) מושך או מסב של שטר שקבלו הודעה בדבר קבלה על תנאי ולא הביעו למחזיק את התנגדותם בתוך זמן מתקבל על הדעת, רואין אותם כאילו הסכימו לכך.

44. (1) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, חייבים להגיש שטר לפרעון הגשה לפרעון כהלכה, ואם לא כובד, חייבים להגישו לפרוטסט כהלכה; אם לא הגישוהו לא לפרעון ולא לפרוטסט יהיו המושך והמסב פטורים.

(2) שטר שמוגש לפרעון בהתאם לתקנות דלקמן הוא שטר שהוגש תקנות

לפרעון כהלכה: —

(א) כשאין זמן פרעונו של השטר בשעת הדרישה, חייבים להגישו לפרעון ביום שחל בו פרעונו.

באיזה זמן

(ב) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, שטר שזמן פרעונו בשעת הדרישה, חייבים להגישו בתוך זמן מתקבל על הדעת אחרי הוצאתו בכדי לחייב את המושך, ובתוך זמן מתקבל על הדעת לאחר שהוסב בכדי לחייב את המסב.

בשעה שבאים לקבוע מהו זמן מתקבל על הדעת יש להתחשב בטיב השטר, מנהגי המסחר בנידון שטרות דומים לשטר הנידון והעובדות של המקרה הנידון:

ולעולם, שטר שזמן פרעונו בעת הדרישה חייבים להגישו לפרעון בתוך ששה חדשים מן התאריך שבו נחתם השטר או בתוך זמן קצר יותר כפי שיותנה ע"י המושך או ע"י אחד המסיבים או בתוך זמן ארוך יותר שלא יעלה על שנים עשר חודש, כפי שיתנה המושך.

(3) ההגשה צריכה להעשות ע"י המחזיק או ע"י אדם אחר המורשה לקבל את פרעון השטר בשמו, בשעה מתאימה ביום חול, במקום המתאים כפי שיוגדר להלן, אל האיש הנקוב בשטר בתור פורע, או אל איש אחר המורשה לפרוע או לסרב ולא לפרוע בשמו, אם אפשר בזריזות רגילה למצוא אותם שם.

(4) שטר נחשב כשטר שהוגש במקום המתאים: —

באיזה מקום

(א) אם מקום הפרעון פורש בשטר והוגש השטר באותו המקום;

(ב) כשאין מקום הפרעון מפורש בשטר, אך המען של האיש שעליו משוך שטר או המען של המקבל רשום בשטר, והשטר הוגש עפ"י המען ההוא;

(ג) כשאין השטר מציין את מקום הפרעון ולא נרשם בו כל מען, והוגש השטר למקום עסקיו של האיש שעליו משוך השטר או של המקבל, כשהמקום ידוע, — ואם אינו ידוע, אל מקום מושבו הרגיל, כשהוא ידוע;

(ד) בכל מקרה אחר, אם הוגש השטר לאיש שעליו משוך השטר או

למקבל בכל מקום שאפשר למצוא, או אם הוגש למקום עסקיו או למעונו כפי שהיו ידועים באחרונה.

(5) שטר שהוגש במקום המתאים, הרי אם לאחר חפוש בוריוזות רגילה אי אפשר למצוא שמה אדם המורשה לפרוע או לסרב ולא לפרוע, אין צורך בהגשה נוספת לאיש שעליו משוך השטר או למקבל.

(6) שטר שנמשך על שני אנשים או יותר ואינם שותפים או קובל שני משוכים או יותר על ידם ואין השטר קובע מקום פרעון, חייבים להגיש את השטר לכולם.

(7) אם מת האיש שנמשך עליו השטר או המקבל, ואין השטר קובע מקום פרעון, חייבים להגיש את השטר לבא כוחו האישי של המת, לכשהוא קיים ולכשאפשר למצוא אותו בוריוזות רגילה.

(8) מקום שמותר הדבר עפ"י הסכם או מנהג, הגשה ע"י הדואר דיה. דואר

(9) כשהמחזיק בשטר הוא בנק ושלה הבנק הודעה בדואר הרשום ובה הוא דורש לפרוע את השטר במשרד הבנק, הרי זו הגשה כהלכה.
 הגשה ע"י בנק בדואר רשום מס' 21 ל' 1930

45. (1) יש להצדיק אחור בהגשת שטר לפרעון לכשנגרם האחור ע"י סבות שאין למחזיק שליטה עליהן ושאינן לזקפן עליו מחמת רשלנות, התנהגות בלתי הגונה או השתמטות: משפסקה סבת האחור חייבים להגיש את השטר לפרעון בוריוזות רגילה.

(2) פטורים מהגשה לפרעון —

(א) מקום שאי אפשר להוציא לפועל הגשה כדרוש בפקודה הזאת אעפ"י שנהגו בוריוזות רגילה; העובדה שיש לו למחזיק טעם להאמין כי השטר לא יכובד לכשיגישוהו, אינה פוטרת אותו מהחובה להגישו;

(ב) כשהשטר משוך על אדם בדוי;

(ג) בנוגע למושך, כשהאיש שעליו משוך השטר או המקבל אינו מחויב, בינו לבין המושך, לקבל או לפרע את השטר, ואין לו למושך טעם להאמין שהשטר יפרע לכשיגישוהו ;

(ד) בנוגע למסב, כשהשטר קובל או ניתן כשטר־טובה לאותו המסב ואין לו סבה לקוות כי השטר יפרע לכשיגישוהו ;

(ה) מקום שנעשה ותור על הגשה, בין בפירוש ובין מכללא.

46. (1) שטר יחשב לבלתי־מכובד מסבת אי־פרעון : —

אי כיבוד ע"י סרוב לפרוע

(א) אם הגישו אותו כהלכה לשם פרעון וסרבו לפרעו או כשאי אפשר להשיג את פרעונו ; או

(ב) מקום שיש צידוק להעדר הגשה, ועבר זמן פרעונו של השטר ולא פרעוהו.

(2) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, שטר שלא כובד ע"י אי פרעון, מקבל מיד המחזיק זכות לתבוע מאת המושך ומאת המסיבים.

47. בהתחשב עם הוראות פקודה זו, שטר שלא כובד ע"י אי־קבלה או ע"י אי פרעון, חייבים לתת הודעה בדבר אי־הכיבוד למושך ולכל מסב, וכל מושך או מסב שלא מסרו לו הודעה כנ"ל יהיו פטורים :

הודעה בדבר אי כבוד ותוצאות אי הודעה

בתנאי —

(א) ששטר שלא כובד ע"י אי קבלה ולא נמסרה הודעה בדבר אי הכיבוד, לא תפגע אי מסירה זאת בזכויותיו של מחזיק בדרך הרגילה שלאחר אי המסירה ;

(ב) ששטר שלא כובד ע"י אי קבלה, ונמסרה הודעה בדבר אי הכיבוד, אין כל צורך למסור הודעה בדבר אי־כבוד נוסף על אי־פרעון אלא אם כן קובל השטר בינתיים.

48. בכדי שהודעה בדבר אי כיבוד תהיה חוקית ובת תקף, חייבים למסרה בהתאם לתקנות דלקמן : —

תקנות בדבר מסירת הודעה בדבר אי כבוד

(1) ההודעה צריכה להמסר ע"י המחזיק או בשמו, או ע"י המסב או בשמו אשר בעת מסירתה חייבים הם עצמם עפ"י השטר.

הוראות בדבר מסירת הודעה על אי כבוד

- (2) ההודעה בדבר אי־כיבוד אפשר לה להמסר ע"י מורשה בשמו הוא או בשם כל צד הרשאי למסור את ההודעה, בין שאותו צד הוא המרשה שלו ובין שאינו המרשה שלו.
- (3) הודעה שנמסרה ע"י המתזיק או בשמו תשמש לטובת כל המחזיקים הבאים אחריו ולטובת כל המסיבים שלפניו שיש להם זכות לתבוע מאת הצד שאליו נמסרה ההודעה.
- (4) הודעה שנמסרה ע"י מסב שיש לו הרשות למסור הודעה או בשמו כאמור לעיל, תשמש ההודעה לטובת המחזיק וכל המסיבים הבאים אחרי הצד שנמסרה לו ההודעה.
- (5) ההודעה אפשר לה שתנתן בכתב או בעל פה ובכל נוסח המציין במדה מספיקה את השטר והמודיע שהשטר לא כובד ע"י אי־קבלה או ע"י אי־פרעון.
- (6) החזרת שטר שלא כובד למושך או למסב, הרי במה שנוגע לצורה, תחשב כהודעה מספיקה על אי־כיבוד.
- (7) הודעה כתובה אינה צריכה להיות חתומה, ואפשר להשלים הודעה כתובה בלתי מספיקה ולתת לה תוקף ע"י באורים בעל פה: תאור בלתי נכון של השטר אינו שולל מערך ההודעה מלבד אם הצד שנמסרה לו ההודעה הוטעה בכך באמת.
- (8) מקום שדרוש למסור הודעת אי־כבוד לאדם, יכולים למסרה לאותו צד עצמו או למורשהו בענין הזה.
- (9) מושך או מסב שמתו, והצד המודיע יודע זאת, יש למסור את ההודעה לבא־כח אישיות המת, לכשישנו בנמצא ואפשר למצאו בזריזות רגילה.
- (10) מושך או מסב שהוכרזו לפושט־רגל, יש למסור את ההודעה לצד עצמו או לממונה על רכושו.
- (11) היו שני מושכים או שני מסיבים או יותר משנים ואינם שותפים, תמסר ההודעה לכל אחד ואחד מהם, חוץ אם יש לאחד מהם הרשאה לקבל את ההודעה בעד האחרים.

לטובת מי משמשת
ההודעה

באיוה אופן תנתן

נוסח הודעה

למי צריכה להנתן
הודעת אי־כיבוד

(12) אפשר למסור את ההודעה מיד לאחר אי־כיבוד השטר, וחייבים למסרה בתוך מועד מתקבל על הדעת לאחר־כך.

בתוך איזה מועד תנתן ההודעה

בהעדר מסבות מיוחדות לא תחשב הודעה כאילו נמסרה בתוך מועד מתקבל על הדעת, אלא אם כן –

(א) כשהאיש המוסר את ההודעה והאיש שצריך לקבל אותה גרים באותו מקום, — נמסרה ההודעה או נשלחה באופן שתגיע אל זה האחרון בתוך שלשה ימים לאחר אי־כיבוד השטר;

(ב) כשהאיש המוסר את ההודעה והאיש שצריך לקבלה גרים במקומות שונים, — נשלחה ההודעה בתוך שלשה ימים לאחר אי־כיבוד השטר, לכשישנו דואר באותם שלשת הימים, ואם אין, הרי בדואר הקרוב שלאחר־כך.

(13) אם בעת שהשטר לא כובד נמצא הוא ביד מורשה, יכול המורשה בעצמו למסור הודעה לצדדים האחראים לשטר או יכול הוא למסור את ההודעה למרשהו: אם הוא מוסר את ההודעה למרשהו ימסרנה בתוך אותו המועד כאילו היה הוא המחזיק, ומשקיבל המרשה את ההודעה ניתן גם לו אותו המועד למסירת הודעה כאילו היה המורשה מחזיק בזכות עצמו.

מורשה

(14) אם צד לשטר מקבל הודעה מספקת על אי־כיבוד השטר יש לו לצד, אחרי קבלו את ההודעה, אותו המועד למסירת הודעה לצדדים הקודמים לו שיש לו למחזיק אחרי אי־כיבוד השטר.

צדדים רחוקים איש מרעהו

(15) הודעה על אי־כיבוד השטר שנכתבה לפי הכתבת הנכונה ונשלחה כראוי, הרי אף אם טעה בית הדואר במסירה רואין את השולח כאילו מסר הודעה כהלכה.

טעות במסירה מצד משרד הדואר

49. (1) יש צידוק לאחור במסירת הודעה על אי־כיבוד השטר מקום שנגרם האחור על ידי מסבות שהן מחוץ לכח שליטתו של הצד המוסר את ההודעה, וכשאין לוקף זאת על אשמתו, התנהגותו שאינה הוגנת או רשלנותו: משפסק וחלף גרם־האחור חובה עליו למסור את ההודעה בזריזות רגילה.

צידוק על אחור במסירת הודעת אי־כבוד

(2) פטור אדם מהודעת אי־כיבוד —

אימתי מותרים על הודעת אי־כבוד

(א) אם, אחרי יגיעה רגילה, אי אפשר לה להודעה הנדרשת בפקודה זו להמסר או אינה יכולה להגיע ליד המושך או ליד המסב שאותם רוצים לחייב;

(ב) על ידי ותור, בפירוש או מכללא: אפשר לותר על הודעת אי-כיבוד לפני שהגיעה העת למסירת ההודעה, או לאחר שלא נמסרה ההודעה כחק;

(ג) ואשר למושך, הרי פטור הוא באופנים הבאים, דהיינו – (I) כשהמושך בנוגע למושך והמשוך הם אחד, (II) כשהמשוך הוא איש בדוי, או איש מחוסר כושר לעשות חוזה, (III) כשהמושך הוא האיש שאליו מוגש השטר לפרעון, (IV) כשהמשוך או המקבל, אין בינם לבין המושך כל התחייבות לקבל או לפרוע את השטר, (V) כשהמושך בטל את פקודת-הפרעון;

(ד) ואשר למסב, הרי הפטור הוא באופנים הבאים, דהיינו – (I) כשהמשוך בנוגע למסב הוא איש בדוי או איש מחוסר כושר לעשות חוזה והמסב ידע זאת בשעה שהסב את השטר, (II) כשהמסב הוא האיש שאליו מוגש השטר לפרעון, (III) כשהשטר קובל או נערך לטובתו.

50. (1) שטר שלא-יכובד על ידי אי-קבלתו חייבים לעשות עליו פרוטסט כדין על אי-קבלה; ושטר שלא בא תחלה לידי אי-כיבוד על ידי אי-קבלה שלא-כובד אחר-כך על ידי אי פרעון, חייבים לעשות עליו פרוטסט כדין על אי-פרעון.

אם לא נעשה הפרוטסט כאמור הרי המושך והמסיבים פטורים.

(2) שטר שהוגש לפרוטסט על אי-קבלתו אפשר לו שיהא מוגש לפרוטסט על אי פרעון, או על אי קבלה.

(3) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, שטר שהוגש לנוטריון לשם רשום התחלת הפרוטסט, יכולים לקבל עליו את רשום הנוטריון או את הפרוטסט ביום אי-הכיבוד, וחייבים לקבל עליו את רשום הנוטריון או את הפרוטסט לא יאוחר מיום-החול שבא אחרי יום אי-הכיבוד: אם נעשה על השטר רשום הנוטריון כחוק, יוכלו אח"כ לכתוב את הפרוטסט המלא מתאריך הרשום.

(4) אם מקבל השטר פשט רגל או אין ביכלתו לפרוע את חובותיו, או הפסיק את תשלומיו בטרם הגיע זמן פרעון השטר, יוכל המחזיק לעשות מיד פרוטסט על השטר ולהשתמש בזכותו לחזור בתביעתו על המושך והמסיבים כמו באי-קבלה.

פשיטת רגל של מקבל השטר לפני זמן הפרעון

(5) את הפרוטסט על השטר מוכרחים לעשות במקום שהשטר

מקום הפרוטסט

לא-כובד :

בתנאי —

(א) שאם הוגש שטר לפרעון באמצעות משרד הדואר והוחזר על ידי הדואר כשהוא לא-כובד, יוכלו לעשות עליו פרוטסט במקום ששם הוחזר השטר וביום שהוחזר — לכשנתקבל בשעות העבודה, ואם לא נתקבל בשעות העבודה, יעשה הפרוטסט לא יאוחר מביום החול הבא ;

(ב) שאם משכו שטר על מנת שיפרע במקום העסקים או במקום-מגוריו של איזה אדם אחר ולא של המשוך, והשטר לא כובד על ידי אי-קבלה, חייבים לעשות פרוטסט על אי-פרעון במקום הפרעון שנקבחהו בשטר, ואין צורך בהגשה נוספת של השטר למשוך לשם קבלת פרעון או לשם דרישת פרעון ממנו.

(6) פרוטסט צריך שיכיל העתקה מהשטר, או השטר המקורי יהא נספח אליו: הפרוטסט יהא חתום ע"י הנוטריון העושה את הפרוטסט והוא יפרט:—

הדרישות בנוגע לצורת הפרוטסט

(א) את שם האדם שעפ"י בקשתו נעשה הפרוטסט על השטר ;

(ב) את המקום והתאריך של הפרוטסט, את הגורם או הסבה לפרוטסט, הדרישה שנעשתה והתשובה שניתנה, לכשניתנה, או את העובדה שאי אפשר היה למצוא את המשוך או את המקבל.

(7) שטר שאבד או הושחת, או אם מחזיקים בו שלא כדין ואין מחזירים אותו לאדם הזכאי להחזיקו, יוכלו לעשות את הפרוטסט על העתקה ממנו או על רשימה מפרטי-השטר.

(8) מסכות שפטורים בהן מהודעת אי־כיבוד פטורים בהן גם מפרוטסט: אחר במסירת השטר לשם רשום פרוטסט או לשם עשית פרוטסט יהא מחול לכשבא מחמת מסכות שהן מחוץ לשליטתו של המחזיק, וכשאינן ליחס אותן לאשמתו, התנהגותו שלא כשורה, או רשלנותו: משפסק ועבר גרם האחור חייבים להגיש את השטר לרשום לפרוטסט או לעשות עליו פרוטסט בנריונות רגילה.

(9) אם נרשם שטר לפרוטסט או נעשה עליו פרוטסט, תצורף הודעה מסירת הודעה על פרוטסט על הפרוטסט. להודעת אי־כבוד או תכלל בה.

(10) יכול זקן השופטים להתקין, באישורו של הנציב העליון, תקנות בדבר פרוטסט

— תקנות

(א) בנוגע לאופן שבו יעשה פרוטסט ולצורתו של פרוטסט ;

(ב) בנוגע למסים שישלמו בעד עשית פרוטסט ובעד רישום פרוטסט על שטר.

51. (1) שטר שקובל באופן כללי, אין צורך בהגשה לפרעון כדי לחייב את המקבל.
חובות המחזיק כלפי המקבל או האיש שעליו משוך השטר

(2) מקום שדרושה הגשה לפרעון עפ"י תנאי הקבלה המוגבלת בתנאים, הרי באין תנאי מפורש לכך, לא יהא המקבל נפטר מפרעון מחמת שלא הוגש אליו השטר לפרעון ביום שחל בו זמן הפרעון.

(3) למען חייב את מקבל השטר אין צורך לעשות פרוטסט על השטר או למסור לו הודעת אי־כיבוד.
הודעה או פרוטסט אינם דרושים

(4) אם מחזיקו של שטר מגישו לפרעון, עליו להראות את השטר לאיש שממנו הוא תובע את הפרעון; ומגשנפרע השטר ימסור אותו המחזיק מיד לצד הפורע את השטר.

52. כשמושך או מסב של שטר נפטרו מאחריותם על השטר מחמת שהמחזיק לא הגיש בשעתו כדין את השטר לפרעון, או לא עשה עליו פרוטסט או מחמת שלא מסר הודעה על אי־כיבודו, לא יהיו המושך או המסב פטורים מהתחייבות, לכשישנה, בעד תמורת השטר, אלא אם כן נגרם להם היוק מחמת שהמחזיק לא מלא את חובותיו, ואף אז לא יהיו המושך או המסב פטורים מההתחייבות אלא כדי שעור הנזק שנגרם להם.

אחריות כלדדים.

53. היו ברשותו של המשוך כספים לשם פרעון השטר, יהא כחו של השטר ככה העברת סכום הכסף שעליו נמשך השטר לזכות המחזיק למן הזמן שהשטר מוגש לפרעון למשוך.

כספים שברשות המשוך

54. המקבל שטר, הרי משקיבלו הוא —

התחייבות המקבל

(א) מתחייב לפרוע את השטר בהתאם לנוסח קבלתו ;

(ב) מונע מעצמו את האפשרות להכחיש כלפי מחזיק בדרך הרגילה : —

מניעות המחייבות את המקבל

(1) את דבר מציאותו של המושך, את אמיתות חתימתו ואת כשרו ורשותו למשוך את שטר החליפין ;

(II) אם היה זה שטר-חליפין העומד לפרעון לפקודת המושך, את דבר כשרו של המושך להסב את השטר באותה שעה, אבל לא את אמיתותה או את תקפה של חתימת-ההסבה ;

(III) אם היה זה שטר-חליפין העומד לפרעון לפקודת איש שלישי, את דבר-מציאותו של מקבל הפרעון ואת כשרו באותה שעה להסב את השטר, אבל לא את אמיתותה או את תקפה של חתימת-ההסבה.

55. (1) המושך שטר, הרי משמשכו הוא —

התחייבות המושך והמסב

(א) מתחייב שעם הגשת השטר כחק יקובל ויפרע בהתאם לנוסח השטר, ושאם השטר לא-יכובד יפצה הוא את המחזיק או את כל מסב אשר יהיה אנוס לפרעו, בתנאי שתעשינה הפעולות הדרושות עפ"י החק לכשלא יכובד השטר ;

(ב) מונע מעצמו את האפשרות להכחיש כלפי מחזיק בדרך הרגילה, את דבר מציאותו של מקבל הפרעון ואת כשרו להסב את השטר באותה שעה.

מניעות המחייבות את המושך

(2) המסב שטר, הרי משהסב אותו הוא —

התחייבות חותם ההעברה

(א) מתחייב שעם הגשתו כחוק יקובל ויפרע השטר בהתאם לנוסח שבו, ושאם השטר לא-יכובד יפצה הוא את המחזיק או את כל מסב שיבוא אחריו שיהיה אנוס לפרעו, בתנאי שתעשינה הפעולות הדרושות עפ"י החק לכשלא יכובד השטר;

(ב) מונע מעצמו את האפשרות להכחיש כלפי מחזיק בדרך הרגילה את אמיתותה ואת חוקיותה של חתימת המושך ושל כל חתימות-ההסבה שקדמו לחתימתו מכל הבחינות;

(ג) מונע מעצמו את האפשרות להכחיש כלפי מסב החותם סמוך לו, לפניו או לאחריו, בשלשלת החתימות, את העובדה שבשעת חתימת-ההסבה שלו היה השטר בן-תקף ובן-קימא, וכי היתה לו או זכות שרירה על השטר.

56. כשאדם חותם על שטר שלא בתורת מושך או מקבל, הוא זוקף על עצמו על ידי כך את ההתחייבות של מסב כלפי מחזיק בדרך הרגילה.

זר החותם על השטר דינו כדין מסב

57. (1) אפשר לערוב לפרעון שטר על ידי „אואל” הניתן ע"י אדם „אואל”. שאיננו צד לשטר או ע"י אדם שהוא צד לשטר, והוא שבמשל האחרון תגדלנה ע"י כך זכויותיו של המחזיק לחזור בתביעה על חותם ה„אואל”.

(2) „אואל” אפשר לו להכתב בגוף השטר או להנתן בצורת מסמך נפרד והוא מתהווה ע"י הבטוי bon pour aval או ע"י בטוי אחר באותו תוכן הבא לפני החתימה: באין הודעה מפורשת לזכותו של מי ניתן ה-אואל” יחשב ה-אואל” שהוא ניתן בעד המושך.

(3) נותן „אואל” אחראי בפני עצמו ובאופן הדדי עם הצד שהוא ערב לחתימתו: הוא אחראי אף על פי שהתחייבות הצד שהוא ערב לו אינה בת-תקף מאיזו סבה שהיא חוץ מפגם צורה: אם נותן ה-„אואל” פורע את השטר יש לו הזכות לחזור בתביעתו על הצד שערב לו ועל הצדדים האחראים כלפי אותו הצד.

58. שטר שלא-יכובד, הרי מדת הפצויים, שיחשבו לפצויים מסוימים מדת הפצויים החלים על צדדים לשטר שלא-יכובד מראש, תהא כדלקמן: —

מדת הפצויים החלים על צדדים לשטר שלא-יכובד

(א) המחזיק יוכל לגבות מכל צד האחראי עפ"י השטר, ואם המחזיק היה אנוס לפרוע את השטר יוכל הוא לגבות מהמקבל, ומסב שהיה אנוס

לפרוע את השטר יוכל לגבות מהמקבל או מהמושך או מהמסב שקדם לו —

(I). את סכום ה ;

(II). רבית על השטר, מזמן הגשתו לפרעון, כשהשטר עומד לפרעון בשעת הדרישה, ומהזמן שחל בו פרעונו של השטר — בכל מקרה אחר ;

(III). הוצאות הפרוטסט ;

(ב) במקרה של שטר שלא-כובד בחו"ל יוכל המחזיק, במקום הפצויים דלעיל, לגבות מהמושך או ממסב, והמושך או המסב שהיה אנוס לפרוע את השטר יוכל לגבות מכל צד האחראי לו עפ"י השטר, את סכום חלוף-המטבע של שטר-החליפין יחד עם הרבית שעליו עד לזמן-הפרעון ;

חלוף המטבע של שטר-חליפין

בתנאי שיהא אפשר לחייב כל אחד מהמסיבים וכן גם את המושך בסכום-חלוף-מטבע אחד גרידא ;

(ג) כל מקום שאפשר לגבות רבית בתורת פצויים עפ"י פקודה זו, יוכלו, לכשמת הצדק תחייב זאת, לעכב את הרבית כלה או מקצתה, ואם פורש בשטר שהוא צריך להפרע לפי שער רבית קבוע, יוכלו לתת או לא לתת את רבית הפצויים באותו השער שבשטר.

בקרת על הרבית

59. (1) כשמחזיק בשטר העומד לפרעון למוכ"ז מעביר אותו על ידי מסירה בלא לחתום חתימת-הסבה, הריהו קרוי „מעביר-במסירה“.

מעביר במסירה

(2) מעביר-במסירה איננו אחראי עפ"י המסמך.

(3) מעביר-במסירה המעביר שטר ערב ע"י כך למקבל ההעברה הראשון המחזיק בשטר תמורת ערך שהשטר הוא מה שהוא נראה להיות, שיש לו הזכות להעבירו ושבשעת ההעברה אין הוא יודע על שום עובדא המבטלת את ערך השטר.

ערבותו של המעביר

סילוקים.

60. (1) שטר נחשב למסולק אם הוא נפרע בדרך הרגילה על ידי פרעון בדרך הרגילה המשוך או ע"י המקבל או בשמם.

„פרעון בדרך הרגילה“ פירושו פרעון בזמן שחל בו פרעונו של השטר או לאחר מכן למחזיק השטר שנעשה בתוס'לב ומכלי שתהא לו ידיעה שזכותו לשטר פגומה.

(2) בהתחשב עם הוראות הבאות מטה, שטר שנפרע ע"י המושך או פרעון ע"י המושך או ע"י מסב אינו מסולק; אבל

(א) כששטר העומד לפרעון ליד איש שלישי או לפקודתו נפרע ע"י המושך, יוכל המושך לדרוש את פרעון השטר מהמקבל, אבל לא יוכל להוציא מחדש את השטר;

(ב) כששטר נפרע ע"י מסב, או כששטר העומד לפרעון לפקודת המושך נפרע ע"י המושך, חוזר הצד הפורע את השטר אל זכיותיו הראשונות כלפי המקבל או כלפי הצדדים שקדמו לו ויוכל, כשרצונו בכך, למחוק את שמו הוא ואת שמות הערבים הבאים אחריו ולהעביר שנית את השטר.

(3) כששטר-טובה נפרע בדרך הרגילה ע"י הצד שלטובתו הוא ניתן, פרעון שטר-טובה השטר מסולק.

61. כשהמקבל של שטר-חליפין הנהו או נעשה מחזיק בשטר, בזכות מקבל שנעשה למחזיק בשטר בזמן הפרעון עצמו, בשעה שחל זמן פרעונו או לאחר מכן, השטר מסולק.

62. (1) מחזיק בשטר בשעה שחל זמן פרעונו או לאחר מכן שמחל ותור מפורש לחלוטין בלא כל תנאי על זכיותיו כלפי המקבל, השטר מסולק.

המחילה צריכה להיות בכתב, חוץ אם השטר נמסר למקבל.

(2) כיוצא בזה אפשר למחול על התחייבותו של כל צד עפ"י שטר לפני שיחול זמן פרעונו של השטר, בזמן פרעונו או לאחר מכן; אבל שום דבר

האמור בסעיף זה לא יגרע מזכויותיו של מחזיק בדרך הרגילה שלא נמסרה לו הודעה על המחילה.

63. (1) כששטר בוטל במתכוין ע"י המחזיק או ע"י באי-כחו והבטול נראה על השטר, — השטר מטולק.

בטול

(2) כיוצא בזה יכול כל צד האחראי עפ"י שטר להיות מפוטר כשהמחזיק או באי-כחו יבטלו את חתימתו במתכוין: ובאופן זה יפטור הבטול גם את כל מסב שאלמלא הבטול היה זכאי לחזור בתביעתו על הצד שחתימתו בטלה.

(3) בטול שנעשה שלא במתכוין או מתוך טעות או שלא ברשות המחזיק אין לו תוקף; אבל אם נראה שהשטר או כל חתימה שעליו בוטלו, תהא חובת הראיה על הצד הטוען שהבטול נעשה שלא במתכוין, או בטעות, או מבלי נטילת רשות.

64. (1) שטר או קבלת שטר ששונו באופן ממשי, שלא על דעת כל הצדדים האחראים עפ"י השטר, יהא השטר בטל, אך לא כלפי הצד שבעצמו עשה את השנוי או הרשה לעשותו או הסכים לו כלפי המסיבים הבאים אחריו.

שנוי שטר-חליפין

בתנאי שאם שונה שטר באופן ממשי, אלא שהשנוי איננו נראה לעין, והשטר הוא ביד מחזיק בדרך הרגילה, יוכל המחזיק הוזה ליהנות מן השטר כאילו לא שונה, ויוכל לדרוש את פרעון השטר לפי התוכן המקורי של השטר.

(2) ביחוד יחשבו השנויים דלקמן לשנויים ממשיים, ואלו הם: כל שנוי בתאריך, בסכום העומד לפרעון, בזמן הפרעון, במקום הפרעון וגם, כששטר קובל באופן סתמי, הוספת מקום-פרעון שלא בהסכמת המקבל.

אינו הם שנויים ממשיים

קבלה ופרעון מטוס-כבוד.

65. (1) שטר חליפין שבא לידי פרוטסט מחמת אי-קבלתו או מחמת שלא נפרע, כשהמשוך פשט את הרגל, ולא עבר זמן פרעון השטר, הרי אם יסכים לכך המחזיק, יכול כל אדם להתערב בדבר ולקבל את השטר לאחר הפרוטסט משום כבודו של כל צד האחראי לשטר או משום כבודו של האדם שלזכות חשבונו משוך השטר.

קבלת שטר אחרי הפרוטסט משום כבוד

(2) אפשר לקבל שטר משום כבודו של אדם גם על חלק מהסכום שעליו משוך השטר.

קבלה משום כבוד

(3) כדי שקבלת שטר משום כבוד לאחר פרוטסט תהא בת־תקף

צריכה היא —

(א) להיות כתובה על השטר ולפרש שהיא קבלה משום־כבוד ;

(ב) להיות חתומה ע"י המקבל־משום־כבוד ;

(ג) להיות מאושרת ע"י אקט כבוד נוטריוני שיספח אל הפרוטסט או שיהווה תוספת לו.

(4) כשקבלה־משום־כבוד אינה מפרשת משום כבוד מי נעשתה הקבלה, תחשב הקבלה שהיא נעשתה משום כבוד המושך.

(5) שטר העומד לפרעון לאחר ראייה וקובל משום כבוד, יחושב הזמן שחל בו פרעונו למן תאריך הפרוטסט על אי־קבלתו ולא מתאריך קבלתו משום־כבוד.

66. (1) המקבל שטר משום כבוד מתחייב ע"י קבלתו לפרוע את השטר בהתאם לנוסח קבלתו, לכשיוגש אליו חקק לפרעון, אם לא יפרע ע"י האיש שעליו הוא מושך ; בתנאי שהוגש חקק לפרעון ונעשה עליו פרוטסט על אי־פרעון והוא קבל הודעה על עובדות אלו.

(2) המקבל־משום־כבוד אחראי כלפי המחזיק וכלפי כל הצדדים לשטר הבאים אחר אותו הצד שמשום כבודו קבל את השטר.

67. (1) שטר שלא כובד וקבל משום כבוד לאחר פרוטסט, או כולל שמו של תומך־לעת־צורך, צריכים לעשות עליו פרוטסט על אי־פרעון בטרם יגישוהו לפרעון ליד המקבל־משום־כבוד או ליד התומך־לעת־צורך.

הגשה לפרעון למקבל משום כבוד או לתמוך־לעת־צורך

(2) היתה כתבתו של המקבל־משום־כבוד באותו מקום שנעשה שם פרוטסט על השטר על אי פרעון, יוגש השטר לפרעון לא יאחר מן היום שלאחר הפרוטסט על אי־פרעון ; היתה כתבת המקבל־משום־כבוד במקום אחר ולא במקום העשות הפרוטסט, ישלח השטר לא יאחר מן היום שלאחר הפרוטסט על אי־פרעון למען יוגש אליו לפרעון.

(3) אחר בהגשה או אי־הגשה לפרעון יהיו מחולים בכל המסיבות שבהן מוחלים על אחר בהגשה או על אי־הגשה לפרעון.

(4) שטר חליפין שלא-כבוד ע"י המקבל-משום-כבוד צריך לעשות עליו פרוטסט על שלא נפרע על ידו.

68. (1) שטר-חליפין שנעשה עליו פרוטסט על אי-פרעון, יוכל כל אדם להתערב בדבר ולפרוע את השטר אחרי הפרוטסט משום כבודו של צד האחראי על פי השטר, או משום כבוד האיש שלזכות חשבונו משוך השטר.

פרעון משום כבוד
אחרי הפרוטסט

(2) הציעו שני אנשים או יותר לפרוע שטר משום כבודם של צדדים שונים, יבוכר אותו האיש שפרעונו יפטור את המספר הגדול ביותר של הצדדים לשטר.

(3) בכדי שפרעון-משום-כבוד לאחר פרוטסט ישמש פרעון כזה ולא כפרעון מרצון גרידא, צריך שיקוים על ידי-אקט-כבוד נוטריוני שיספח אל הפרוטסט או שיהווה תוספת שלו.

(4) אקט-הכבוד הנוטריוני צריך שיהא מיוסד על הצהרה מטעם הפורע-משום-כבוד, או מטעם מורשהו לכך ובה יצהיר על רצונו לפרוע משום כבוד, ומשום כבוד מי הוא פורע.

(5) שטר שנפרע משום-כבוד, פטורים כל הצדדים הבאים אחר הצד שמשום-כבודו נפרע השטר, אבל הפורע-משום-כבוד בא במקומו של המחזיק, ומקבל את כל זכויותיו ואת כל התחייבויותיו כלפי הצד שמשום כבודו הוא פורע וכלפי כל הצדדים האחראים בפני אותו הצד.

(6) משפרע הפורע-משום-כבוד למחזיק את סכום השטר ואת ההוצאות הנוטריוניות הכרוכות באי-כיבוד השטר, הריהו זכאי לקבל גם את השטר עצמו וגם את הפרוטסט: אם המחזיק אינו מוסרם לכשנדרש לכך יתחייב בדמי נזק כלפי הפורע-משום-כבוד.

(7) מחזיק בשטר חליפין שסרב לקבל את הפרעון לאחר הפרוטסט, הריהו מאבד את זכותו לחזור בתביעתו על כל צד שהיה נפטר ע"י הפרעון הזה.

מסמכים חבודים.

69. אבד שטר בטרם עבר זמן פרעונו, יוכל האדם שהיה מחזיק בשטר לפנות אל המושך בבקשה לתת לו שטר אחר בנוסח השטר האבוד, ובלבד שיתן ערובה למושך, לכשירש בכך, לפצותו בעד כל נזק שיגרם לו על ידי אילו אנשים שהם כשימצא השטר שטענו בו טענת אבדה.

זכות המחזיק לדופליקט
של שטר אבוד.

המושך שנתבקש כאמור לעיל וסרב לתת שטר-דופליקט כזה, יכולים לכוף אותו לתת.

70. בכל משפט או מו"מ משפטי על שטר, יוכל בית המשפט או שופט משפט על שטר אבוד לצוות שאיבוד השטר לא ישמש טענה לנתבע, בתנאי שתנתן ערובה כדי הנחת דעתו של צ"ה"מ או של השופט, נגד תביעותיו של כל אדם אחר על השטר הנידון.

שטר בהעתקות שונות.

71. (1) שטר שנמשך בהעתקות שונות וכל אחת מהן מסומנת במספר, תקנות בנוגע להעתקות של שטרות. והוזכרו בה שאר העתקות, הרי כל ההעתקות יחד הן בבחינת שטר אחד.

(2) אם מחזיק העתקות מספר של שטר הסב שתי העתקות או יותר לאנשים שונים, יהא הוא אחראי על פי כל העתקה והעתקה, וכל מסב הבא אחריו אחראי על פי ההעתקה שהוא בעצמו חתם, כאילו היו אותן ההעתקות שטרות נפרדים.

(3) שתי העתקות או יותר של אותו השטר שהועברו למחזיקים שונים בדרך הרגילה, הרי אותו המחזיק שזכותו נולדה ראשונה יחשב בינו לבין שאר המחזיקים כבעליו האמתי של השטר; אך שום דבר האמור בסעיף-קטן זה לא יפגע בזכויות אדם שיקבל או יפרע בדרך הרגילה את ההעתקה שתוגש לו ראשונה לפרעון.

(4) קבלת השטר יכולה להכתב על איזו העתקה מההעתקות, וצריכה להכתב על העתקה אחת בלבד.

קבל המשוך יותר מהעתקה אחת, וההעתקות שקובלו כך מגיעות ליד מחזיקים שונים בדרך הרגילה, יהא הוא אחראי עפ"י כל העתקה והעתקה כאילו היה זה שטר נפרד.

(5) אם מקבלו של שטר הנמשך בהעתקות רבות פורע את השטר מבלי שידרוש כי ימסרו לו את ההעתקה שעליה כתובה קבלתו, ובהגיע זמן הפרעון נמצאת אותה העתקה ביד מחזיק בדרך הרגילה, הריהו אחראי כלפי מחזיקה.

(6) בהתחשב עם ההוראות הקודמות, העתקה אחת של שטר הנמשך בהעתקות מספר שסולקה ע"י פרעון או בדרך אחרת, הרי כל השטר מסולק.

סתירות בין חוקים.

72. שטר שמשכוהו במדינה אחת והועבר, קובל או עמד לפרעון במדינה אחרת, הרי הזכויות, החובות וההתחייבויות של הצדדים לשטר נחתכות כדלקמן: —

הוראות במקום שיש
סתירה בין חוקים

(1) תקפו של שטר בכל הנוגע לצורה נקבע עפ"י חוק המדינה שבה הוצא השטר, ותקפן של ההתקשרויות שבאו אח"כ, כגון קבלת השטר, או הסבתו או קבלה לאחר הפרוטסט, נקבע בכל הנוגע לצורה עפ"י חוק המדינה שבה נעשתה אותה התקשרות:

הורישות בנוגע לצורה

בתנאי —

(א) ששטר שהוצא מחוץ לפלשתינה (א"י) אינו בטל רק מפני שאין הוא נושא בולים בהתאם לחוק המדינה שבה הוצא השטר:

בולים

(ב) שאם שטר שהוצא מחוץ לפלשתינה (א"י) מתאים, בכל הנוגע לצורה, לחוק פלשתינה (א"י), דינו כדין שטר בר תקף במה שנוגע לדרישת פרעונו לגבי כל האנשים המעבירים אותו, המחזיקים אותו או הנעשים צדדים לו בפלשתינה (א"י).

(2) בהתחשב עם הוראות פקודה זו, יקבע פירושן של המשיכה, ההסבה הקבלה, או הקבלה שלאחר-פרוטסט של שטר לפי חוק המדינה שבה נעשתה אותה התקשרות.

פירוש

בתנאי שאם שטר שנמשך בפלשתינה (א"י) והעומד לפרעון בה נחתם בחתימת-הסבה במקום אחר, תפורש חתימת-ההסבה, במה שנוגע למשלם, לפי חוקי פלשתינה (א"י).

(3) חובותיו של המחזיק, ביחס להגשת השטר לקבלה או לפרעון ולצורך בפרוטסט או בהודעת אי-כבוד או ביחס לשאלה עד כמה נעשו אלו בצורה מספקת או לא, נקבעות לפי חוק המקום שנעשית בו הפעולה או שבא בו השטר לידי אי-כיבוד.

התחייבויותיו של המחזיק

(4) שטר שמשכו אותו מחוץ לפלשתינה (א"י) אבל הוא עומד לפרעון בפלשתינה (א"י) וסכום הפרעון אינו מובע במטבע של פלשתינה (א"י), הרי באין תנאי מפורש, יחושב הכסף לפי שער החליפין הנוהג לגבי המחאות הנפרעות עם ראייה במקום הפרעון וביום שבו עומד השטר להפרע.

סכום הנקוב בכסף נכרי

(5) שטר שמשכו אותו במדינה אחת והוא עומד לפרעון במדינה אחרת, יקבע תאריך הפרעון של השטר לפי המקום שעומד בו השטר לפרעון.

תאריך הפרעון

חלק ג. — שיקים המשוכים על בנקאי.

73. שיק הוא שטר-חליפין המשוך על בנקאי העומד לפרעון עם הגדרת שיקים

דרישתו.

פרט למותנה לקמן, יחולו על שיק כל הוראות פקודה זו הנוהגות לגבי שטר חליפין העומד לפרעון עם דרישתו.

74. בהתחשב עם הוראות פקודה זו: —

(א) שיק שלא הוגש לפרעון בתוך זמן מתקבל על הדעת למן הוצאתו, הגשת שיק לפרעון והיתה לו למושך או לאיש שלזכות חשבונו נמשך השיק, לפי החשבונות שבינו לבין הבנקאי, הזכות לפרעון השיק בעת שצריך היה להגישו לפרעון ובגלל האחור בהגשה נגרם לו נזק ממשי, הרי המושך או האיש שלזכות חשבונו נמשך השיק נפטר כדי שעור הנזק, היינו עד כדי אותו שיעור שמגיע לו מהבנקאי סכום גדול יותר מזה שהיה מגיע לו אילו היה השיק נפרע;

(ב) בפתרון השאלה מהו זמן מתקבל על הדעת יושם לב לטיב המסמך, מועד מתקבל על הדעת למנהג הנהוג במסחר ובין בנקאים ולעובדות המיוחדות שבדבר;

(ג) מחזיקו של שיק שביחס אליו נפטר המושך או האיש הנ"ל, יהא נושהו של הבנקאי, במקום המושך או האיש הנ"ל, עד כדי שעור הפטור, ויהא זכאי לגבות מהבנקאי את הסכום.

75. חובתו וסמכותו של הבנקאי לפרוע שיק המשוך עליו מטעם הלקוח בטול סמכותו של בנקאי שלו בטלות על ידי —

(א) בטול פקודת התשלום;

(ב) הודעה על מות הלקוח;

(ג) הודעה שהלקוח פשט את הרגל.

שיקים משורטטים.

76. (1) אם על פני השיק יש תוספת של —

(א) המלה „ושותפיו“ או קצור מלה זאת בין שני קוי-שרטוט מקבילים, בין בתוספת המלים „אינו ניתן להעברה“ ובין שלא בתוספת מלים אלו; או

(ב) שני קוי-שרטוט מקבילים בלבד, בין בתוספת המלים „אינו ניתן להעברה“ ובין שלא בתוספת מלים אלו:

הרי תוספת כזאת היא שרטוט, והשיק הוא משורטט באופן סתמי.

(2) שיק שיש על פניו תוספת של שם בנקאי, בין בתוספת המלים „אינו ניתן להעברה“ ובין שלא בתוספת מלים אלו, הרי התוספת היא שרטוט והשיק הוא משורטט באופן מיוחד ולאחר בנקאי בלבד.

77. (1) יכול שיק להיות משורטט ע"י המושך באופן סתמי או באופן מיוחד.

שרטוט ע"י המושך או שרטוט אחרי הוצאת השיק

(2) כששיק אינו משורטט יוכל המחזיק לשרטט אותו באופן סתמי או באופן מיוחד.

(3) כששיק משורטט באופן סתמי יוכל המחזיק לשרטט אותו באופן מיוחד.

(4) שיק המשורטט באופן סתמי או באופן מיוחד יוכל מחזיקו להוסיף את המלים „אינו ניתן להעברה“.

(5) שיק המשורטט באופן מיוחד, יוכל הבנקאי שלשמו משורטט השיק לשרטט אותו שנית באופן מיוחד לבנקאי אחר לגובינא.

(6) שיק שהוא בלתי משורטט, או משורטט באופן סתמי, ונשלח לבנקאי לגביה, יוכל הבנקאי לשרטט אותו באופן מיוחד לעצמו.

78. השרטוט המורשה בפקודה זו הוא חלק עקרי מן השיק: אסור לשום אדם למחוק את השרטוט, או חוץ מבמדה שהורשה לכך עפ"י פקודה זאת, להוסיף על השרטוט או לשנותו.

השרטוט הוא חלק עקרי מן השיק

79. (1) שיק ששורטט באפן מיוחד ליותר מבנקאי אחד, חוץ אם שורטט למורשה לגובינא שהוא בנקאי, הרי על הבנקאי שעל שמו נמשך השיק לסרב לפרעו.

חובותיו של בנקאי כשהשיק משורטט

(2) בנקאי שעל שמו נמשך שיק ששורטט כאמור, ופרע בכל זאת את השיק, או אם פרע שיק המשורטט באופן סתמי למי שאינו בנקאי, או אם פרע שיק המשורטט באופן מיוחד לא לבנקאי שאליו שורטט השיק ולא לבנקאי שהוא מורשה לגובינא, הריהו אחראי כלפי בעליו האמתי של השיק לכל הפסד שיגרם לו מחמת הפרעון הזה:

בתנאי שאם הוגש שיק לפרעון ובשעת הגשתו לפרעון לא נראה עליו השרטוט ולא מחיקת השרטוט ולא הוספה לשרטוט ואף לא שנוי שלא הורשו בפקודה זו, הרי הבנקאי הפורע את השיק בתום לב ושלא בפשיעה לא ישא באחריות. ולא יתחייב בשום דבר, ואין לערער על הפרעון מחמת שהשיק היה משורטט, או שהשרטוט היה מחוק, או שהוסיפו עליו או ששנו ממנו שלא כפי שהורשה בפקודה זו, ומחמת שהפרעון לא נעשה לבנקאי או לבנקאי שאליו שורטט השיק או לבנקאי שהוא מורשה לגובינא, הכל לפי הענין.

80. בנקאי שעל שמו נמשך שיק משורטט ופרע את השיק בתום לבו ושלא בפשיעה, לבנקאי לכששורטט השיק באופן סתמי, או לאותו הבנקאי שאליו שורטט השיק או לבנקאי שהוא מורשה לגובינא, מקום ששורטט השיק באופן מיוחד, הרי הבנקאי הפורע את השיק, או המושך, לכשבא השיק ליד מקבל הפרעון, תהיינה להם אותן הזכויות, ויהיו נתונים באותו המצב כאילו נפרע השיק לבעליו האמתי.

הגנה על הבנקאי ועל המושך כשהשיק משורטט

81. מי שנוטל שיק משורטט ובו המלים „אינו ניתן להעברה“, לא תהא לו ולא יוכל לתת לאחרים זכות קנין לשיק שהיא טובה מזכות הקנין שהיתה לאדם שממנו נטל הוא את השיק.

פעולת השרטוט בהוספת „אינו ניתן להעברה“ על המחזיק

82. (1) בנקאי שקבל פרעון בתום לבו ושלא בפשיעה בשביל לקוח שלו עפ"י שיק משורטט באופן סתמי או באופן מיוחד לעצמו, וללקוח אין זכות קנין בשיק או זכות פגומה, לא יתחייב הבנקאי בשום אחריות כלפי בעליו האמתי של השיק מחמת העובדא בלבד שקבל פרעון כאמור.

הגנה על בנקאי גובה

(2) בנקאי מקבל פרעון בגדר סעיף קטן (1) אף על פי שהוא מזכה את חשבון הלקוח שלו בסכום השיק בטרם קבל את הפרעון על פי השיק.

83. (1) הסעיפים 76 עד 82 יחולו על המחאת בנק, כאילו היתה המחאת הבנק בבחינת שיק.

הסעיפים 76 עד 82 יחולו על המחאת בנק

מס' 10 לט' 1933

(2) לצרך סעיף זה, "המחאת בנק" פירושה המחאת הנפרעת מיד לדרישתה והמשוכה ע"י בנק או בשמו על הבנק עצמו, בין שמקום פרעונה הוא במשרד הראשי ובין שהוא בכל משרד אחר של אותו בנק.

חלק ד. - שטרי חוב.

84. (1) שטר-חוב הוא הבטחה שלא על תנאי שהבטיח אדם לחברו בכתב וחתם עליה, ובה הוא מתחייב לפרוע סכום כסף ידוע לאדם מסוים או לפקודתו או למוכ"ז, עפ"י דרישה או במועד קבוע או במועד שאפשר לקבעו בעתיד.

הגדרת שטר חוב

(2) מסמך בצורת שטר-חוב העומד לפרעון לפקודת עורכו איננו שטר-חוב בגדר סעיף זה אלא אם כן חתם עליו החותם העקרי חתימת-הסבה.

שטר חוב העומד לפרעון לפקודת עושהו

(3) שטר-חוב איננו נפגם רק מחמת שכלול בו גם חוזה משכון שניתן לשם בטחון נוסף עם זכות למכרו או להעבירו לאחרים.

שטר חוב הכולל משכון לבטחון נוסף

85. שטר-חוב הוא אי שלם ופגום עד שלא נמסר למקבל הפרעון או למוכ"ז.

נחוצה מסירה

86. (1) שטר-חוב יוכל להערך ע"י שני אנשים או יותר, ויכולים הם להיות אחראים לו כולם יחד, או כולם יחד וכל אחד ואחד מהם בפני עצמו, בהתאם לנוסח השטר.

שטרי-חוב באחריות משותפת ובאחריות נפרדת

(2) שטר שכתוב בו "אני מבטיח לפרע" והשטר חתום ע"י שני אנשים או יותר, יחשב השטר כאילו הוא של כלם יחד ושל כל אחד ואחד מהם בפני עצמו.

87. (1) שטר-חוב העומד לפרעון עם דרישתו והוסב צריכים להגישו לפרעון בתוך מועד מתקבל על הדעת למן יום ההסבה ואם לא נפרע צריכים לעשות עליו פרוטסט על אי-פרעון ביום הגשתו לפרעון או ביום החול שלאחר יום הגשתו לפרעון: אם לא הוגש השטר לפרעון ולא נעשה עליו פרוטסט כאמור נפטר המסב.

שטר-חוב העומד לפרעון עם דרישתו

(2) כשיבואו לקבוע מהו מועד מתקבל על הדעת יושם לב לטיב המסמך, למנהג המקובל במסחר ולעובדות של המקרה הנדון:

בתנאי ששטר העומד לפרעון עם דרישתו צריך לעולם להגישו לפרעון תוך מועד ששה חדשים למן תאריך השטר או תוך מועד קצר מזה שהותנה ע"י המסב הראשון או שלאחר הראשון או תוך מועד ארוך מזה, שלא יעלה על שנים־עשר חדש, כפי שהותנה ע"י המסב הראשון.

(3) שטר העומד לפרעון עם דרישתו והועבר, אין דינו כדין שטר שעבר זמן פרעונו עד כדי שפגם בקנין שהמחזיק לא ידע על אודותיו יפגע לרעה בזכויות המחזיק, רק מחמת שנראה הדבר שמאו הוצא השטר עבר זמן מתקבל על הדעת להגשת השטר לפרעון.

88. (1) אם כתוב בגוף שטר־החוב שהוא עומד לפרעון במקום קבוע, צריכים להגישו לפרעון באותו מקום כדי שחובת הפרעון תחול על חותמו: בכל מקרה אחר אין צורך בהגשת השטר לפרעון כדי להטיל את חובת הפרעון על חותמו.

(2) יש צורך בהגשה לפרעון כדי להטיל את חובת הפרעון על המסב כיצד לחייב את המסב של שטר חוב.

(3) אם כתוב בגוף שטר־החוב שהוא עומד לפרעון במקום קבוע, צריכים להגישו באותו המקום כדי להטיל את חובת הפרעון על המסב; אבל אם מקום הפרעון נקבע בצורת תזכורת גרידא, דיה ההגשה לפרעון באותו מקום כדי להטיל את חובת הפרעון על המסב, אבל שטר שהוגש לפרעון לחותמו במקום אחר, ונעשה לאחר מכן פרוטסט, הרי אם מספיקה ההגשה מבחינות אחרות תהא זו הגשה מספקת; כשמחזיק שטר־חוב הוא בנק, תחשב ההגשה להגשה כהלכה אם שלח הבנק הודעה בדואר הרשום, שבה הוא דורש לפרוע את שטר החוב במשרד הבנק.

(4) שטר־חוב שלא נפרע צריך המחזיק להתיחס לשטר כאל שטר שלא כובד ולעשות עליו פרוטסט בהתאם להוראות סעיף 50.

89. החותם על שטר־חוב משחתם עליו הריהו —

אחריותו של חותם השטר

(א) מתחייב לפרוע לפי הכתוב בשטר;

(ב) מונע מעצמו את האפשרות לכפור למחזיק בדרך הרגילה את דבר מציאותו של מקבל הפרעון ואת כשרו לחתום חתימת־הסבה

חלק ב' מן הפקודה
יחול על שטרי-חוב

90. (1) בהתחשב עם הוראות חלק זה, ופרט למותנה בסעיף זה, תחולנה על שטרי-חוב, בשנויים הנחוצים, הוראות פקודה זו הדנות בשטרי-חליפין.

(2) כשבאים להשתמש בהוראות דלעיל, רואין את החותם העקרי של שטרי-חוב כאילו היה מקבל של שטר חליפין, ואת המסב הראשון של שטר-חוב כאילו היה המושך של שטרי-חליפין שקובל והעומד-לפרעון לפקודת המושך.

(3) ההוראות דלקמן החלות על שטרי-חליפין לא תנהגנה לגבי שטרי-חוב, ואלו הן: הוראות הדנות —

(א) בהגשת השטר לקבלה;

(ב) בקבלת שטר;

(ג) בקבלת שטר לאחר פרוטסט;

(ד) בשטרי-חליפין שהוצאו בהעתקות אחדות.

חלק ה. — נוספות.

91. דבר-יחשב לעשוי בתום לב בגדר פקודה זו כשנעשה באמת וביושר, בין שנעשה מתוך אי זהירות ובין שלא נעשה מתוך אי זהירות.

תום לב

92. (1) מקום שנדרשת עפ"י פקודה זו חתימתו של אדם על מסמך או כתב, אין מן הצורך שיחתום האדם בעצם ידו, אלא די בחתימתו שנכתבה על המסמך או על הכתב פ"י איש אחר שברשותו, או בטביעת חותמו בהם ע"י עצמו או מורשהו.

חתימה

(2) חברה, אגודה שתופית, שותפות או אישיות משפטית אחרת, הרי מקום שדורשת פקודה זו שכל מסמך או כתב יהא חתום, יהא די בטביעת החותמת של האישיות המשפטית במסמך או בכתב.

חותמת אישיות משפטית
דינה כדין חתימה

93. (1) כשהזמן המוגבל עפ"י פקודה זו לעשית פעולה או דבר הוא פחות משלושה ימים, יוציאו מחשבון הזמן את הימים שאין בהם עסק.

חיישוב הזמן

(2) לצורך פקודה זו, ימים שאין בהם עסק פירושם —

(א) יום ששי, יום שבת או יום ראשון;

(ב) כל יום פגרה חוקי שהכריזו עליו הנציב העליון בצו * שנתפרסם בעתון מס' 30 ל' 1934 הרשמי

94. לצורך פקודה זו, מקום שדרוש לעשות פרוטסט על שטר-חליפין או על שטר-חוב תוך מועד קבוע, או לפני השמוש בפעולות משפטיות אחרות, די אם הוגש השטר לנוטריון הצבורי ושולמו המסים הקבועים לפני כלות המועד הקבוע או קודם לעשית הפעולות המשפטיות; ואת עצם עשיית הפרוטסט הפורמלי יכולים לגמור בכל עת שהיא לאח"כ והרי זה כאלו נעשה ביום שבו הוגש השטר לנוטריון.

95. (1) הוראות פקודה זו בנוגע לשיקים משורטטים תחולנה גם על תעודה לתשלום דיבידנדה.

שטרי דיבידנדה נתונים
אף הם לשרטוט

(2) הוראות הפקודה הדנות בשיקים משורטטים תחולנה גם על כל מסמך שניתן על ידי לקוח של כל בנקאי על מנת לאפשר למי שהוא לקבל את פרעון הסכום המפורש במסמך לכשירשנו מהבנקאי, ותחולנה אותן ההוראות כאילו היה המסמך שיק:

בתנאי ששום דבר האמור בזה לא יהא דינו כאילו הוא בא לעשות מסמך כזה למסמך העובר מיד ליד.

96. (1) לא יקובל משפט על שטר-חליפין, שיק או שטר-חוב נגד כל צד למסמך זולת המסב, אחרי כלות מועד חמש שנים, ושום משפט לא יקובל נגד מסב אחרי כלות מועד שנה אחת, למיום שנולדה בו ראשונה זכות התביעה בדיון מאותו צד למי שהיה אותה, שעה מחזיק במסמך.

(2) ואשר למקבל, יחשבו את המועד האמור מהיום שבו חל זמן הפרעון, חוץ אם —

(א) דרושה הגשה לפרעון כדי לחייב את המקבל, ואז יתחילו לחשב את המועד האמור מתאריך אותה ההגשה;

(ב) קובל שטר-החליפין לאחר שחל זמן-פרעונו, ואז יתחילו לחשב את המועד האמור מתאריך הקבלה.

(3) ואשר למושך או למסב יתחיל המועד האמור למן התאריך שבו נתקבלה הודעת אי-הכיבוד.

* עיין "מראי מקומות" בסוף הכרך.

פרק יא סרסורים

פקודה המתקינה הוראות להסדרת עסק הסרסרות.

[15 בינואר 1919]

פרק יא
פקודות :
מס' 5 לש' 1919
מס' 30 לש' 1934

1. פקודה זו תקרא פקודת הסרסורים. השם הקצר
2. לא יעסוק אדם בעסקי סרסרות אלא אם כן ניתן לו לכך רשיון מאת מושל המחוז של אותו המחוז שבו נמצא מקום העסק שלו. סרסורים חייבים ברשיונות.
מס' 30 לש' 1934
3. ואלה הן סגולות ההכשרה הנדרשות מכל העוסק בסרסרות —
(א) שיהא בן עשרים שנה לפחות ;
(ב) שלא נתחייב מעולם בדין על פשע או עוון ;
(ג) שקנה לעצמו שם-טוב כאיש ישר ונאמן ;
(ד) שהביא תעודת אופי הגון משני סוחרים בעלי שם של אותו המקום אשר בו רוצה הוא לנהל את עסקיו. סגולות הכשרה לקבלת רשיון
מס' 30 לש' 1934
4. (1) רשיון שניתן עפ"י פקודה זו יהא לו תוקף למועד שנה אחת, וחובה לחדשו עם תום כל שנה ושנה.
(2) מס של פונט אחד ישולם בשעת מתן רשיון או בשעת חידושו. מועד הרשיון ומס הרשיון עם נתינתו או חידושו
מס' 30 לש' 1934
5. (1) לאחר שישולם תשלום מראש ינתן לכל סרסור פנקס שעמודיו מסומנים במספרים והמקוים ע"י פקיד של הנהלת המחוז, וירשום בו כל עסק שבין המוכר והקונה שעבר על ידו.
(2) לא תמצאנה מחיקות בפנקסו של סרסור. פנקס הסרסור.
מס' 30 לש' 1934
- (3) סרסור שאבד פנקסו חייב להודיע מיד על האבדה למושל המחוז ולבקש פנקס אחר שינתן לו לאחר תשלום מחירו. מס' 30 לש' 1934
- (4) פנקס סרסור שנשלם צריך להשמר ביד הסרסור עשר שנים.